

September 2024

BNDR

Jouw agrarische jongerenblad



BoerNatuurlijk!

Extensiever boeren **26**

DAW:

Natuurlijke
bestrijding trips **30**



**Mayco ten Kate en
Joost Waiboer**

**geven tips om je te wapenen
tegen weersextremen**

Thema: Klimaat



Bedrijfsovername melkveehouderij

Waarde versus rendement

In twintig jaar tijd is de grondprijs 2,8 keer zo hoog geworden en de melkproductieomvang verdubbeld. De vergoeding voor ingebrachte arbeid en kapitaal bleef met twintig cent per kilogram melk echter gelijk aan twintig jaar geleden. De hogere melkprijs is hard nodig om de hogere kosten op te vangen.

Bij bedrijfsovername gaat het om de balans tussen een redelijk pensioen voor de ouders én een lonende exploitatie voor de opvolger. Waarde versus rendement.

Blik vooruit

De hoge waarde van de boerderij versus het rendement maakt dat ouders én opvolger(s) moeten nagaan wat dit voor ieders positie betekent.

Door in een vroeg stadium de verdien capaciteit van het bedrijf helder te krijgen, met een realistische inschatting voor de toekomst. En nagaan of de tekst over de bedrijfsovername in de samenwerkings-overeenkomst, nog steeds passend is.

Bij Flynth zien we: op tijd beginnen, een ervaren begeleider en goede communicatie helpen om richting te geven aan een passende uitkomst. Flynth helpt je er graag bij.



Meer weten?
Scan de QR-code

Klimaat

HET IS MIJN VIERDE JAAR als voorzitter. In die vier jaar zijn er hele droge jaren geweest en ook hele natte jaren. We gaan van extreem naar extreem, zo lijkt het en daar moeten we wat mee. Historisch gezien moet ons dit lukken. Al sinds we van jagers en verzamelaars overgestapt zijn naar het houden van dieren en het telen van gewassen om te eten en te handelen, hebben wij "boeren en tuinders" ons aangepast aan onze omgeving en aan het weer.

Wat het grote verschil met vroeger zou kunnen zijn, is dat landbouw en het kunnen uitoefenen hiervan, hoofddoel nummer 1 was. Hoe passen we ons landschap of onze teeltrotatie aan met als doel het kunnen zijn van boer of tuinder? Die wereld is inmiddels rap veranderd. Ook hier gaan we van extreem naar extreem. Aan de ene kant moeten we werken aan onze klimaatopgaves, aan de andere kant aan dierenwelzijn. Extra wetgeving is vaak het gevolg van dergelijke discussies.

Toch ben ik er van overtuigd dat het ons gaat lukken om onszelf aan te passen aan onze omgeving en vooral de extreme weersomstandigheden. Wij hebben de afgelopen 100 jaar namelijk iets ontwikkeld wat er vroeger niet was: een sterk agrofoodcluster met veel (praktische) kennis, innovatief vermogen en ondernemers die op hun erf stappen willen zetten. De vraag is nog wel of we een overheid hebben die ons wil helpen of ons in de kou laat staan, maar binnen nu en een paar jaar is dat antwoord ook duidelijk.

Het is in ieders belang om vooral jonge boeren en tuinders vooruit te helpen. Voor een land of machtsblok, want geopolitiek gezien is het kunnen exporteren van voedsel heel handig. Daarnaast beheren boeren en tuinders grote delen van het landschap dat anderen zonder vergoeding niet gaan onderhouden. Ketenpartijen zijn bang voor tekorten, omdat landbouwgronden schaars worden in de wereld en de vraag naar voedsel stijgt. Boeren en tuinders zijn belangrijke en onmisbare schakels in al deze thema's. Echter zijn jonge boeren en tuinders schaars. Zonder hen dondert het bovenstaande kaartenhuis inelkaar. Ze zullen ons hiermee wel moeten helpen, al is het maar uit eigenbelang!

Roy Meijer, NAK-voorzitter



ROY

In dit nummer



INHOUD

4 Themabijeenkomst over 'Klimaat' 6 Up-to-date 10 NAK voor jou 11 Wie Wat Water: de boerenpodcast 12 Hoe zit NAK in elkaar? 13 De week van.. Merel Straathof 17 Voor jouw AJK 18 BoerVeilig: Ontwikkeling leskist 'Veilig op stage' 19 Wei & Maatschappij: Bijdrage aan meer weidegang 21 Op pad met.. Naomi de Rijk 22 NAK'er aan het woord 25 MaïsChallenge 2024: een editie met uitdagingen 26 BoerNatuurlijk: Samenwerken is sleutel tot extensiever boeren 30 DAW: natuurlijke bestrijding trips 31 Wat doet CEJA? 33 Column door NAK-lid 34 Lobby 35 Vacature bij NAK 36 Uit alle hoeken 38 AJK gespot 39 BINT & Winnaar NAK-trui

Colofon BNDR wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt. **Abonnementen:** BNDR verschijnt 4 keer per jaar. Een jaarabonnement kost € 26,-. Het abonnement wordt jaarlijks automatisch verlengd, tenzij je voor 1 december opzegt. Een abonnement aanvragen of opzeggen kan via info@najk.nl. BNDR is gratis voor NAK-leden of vrienden van NAK. Losse nummers zijn verkrijgbaar door storting van € 7,50 op NL18RABO03945.38.501 t.n.v. NAK te Utrecht, onder vermelding van het gewenste nummer van BNDR. Artikelen, foto's of illustraties kunnen alleen na overleg met de redactie worden overgenomen. Vragen of opmerkingen over de adressering? Neem contact op met één van de onderstaande organisaties: **Provinciale AJK's:** Friesland 0512-305280, Groningen 0512-305283, Drenthe 0512-305281, Flevoland 030-2769869, Overijssel 0529-478180, Gelderland 085-7820380, Hollanden 030-2769832, Zeeland 0113-247729, Brabant 073-2173636, Limburg 0475-381777 of NAK: 030-2769869. **Hoofredactie:** Lievijn Hogeboom, 030-2769872 communicatie@najk.nl **Advertenties:** AgriPers **Vormgeving:** AgriPers BV **Druk:** Damen Drukkers **Op de cover:** Mayco ten Kate en Joost Waiboer



Omgaan met het klimaat: regen, droogte en verzilting

NAJK -partners over het thema 'Klimaat'

Terwijl sommige boeren en tuinders kansen zien om met de veranderende omstandigheden om te gaan, kampen anderen met hogere kosten en nieuwe risico's. Tegelijkertijd ontstaan er innovatieve initiatieven om de negatieve gevolgen van het klimaat te verkleinen. Doen we al voldoende om ons aan te passen op de weersomstandigheden en bij wie liggen de financiële risico's van de gevolgen? Tijdens de themabijeenkomst kwamen onder andere deze onderwerpen aan bod.

Tekst: Lievijn Hogeboom (communicatie NAJK) Beeld: Merel Straathof (dagelijkse bestuurder NAJK)

Iedereen heeft last van het veranderende klimaat, denk hierbij aan de vele regenval maar ook juist de droogte of verzilting. De impact van het klimaat op een bedrijf kan groot zijn en het is niet altijd mogelijk om je voor de gevolgen in te dekken, daarnaast is de impact ook regio-afhankelijk. Hebben boeren en tuinders inzichtelijk wat zij preventief kunnen doen om zich zo ver mogelijk in te dekken voor de gevolgen op hun bedrijf?

Creëren de veranderende weersomstandigheden een ongelijk speelveld?

Erik van Ophoven (Interpolis) denk dat dit er al is: "Alleen wordt dit richting de toekomst alleen maar ongelijker". Zowel Hans Scholte (Flynth) als Cees van den Bos (Rabobank) zijn het hiermee eens.

Erik van Ophoven benoemt nog een voorbeeld van de verschillen per regio. "Bij kustprovincies wordt verzilting echt een probleem, hierdoor wordt bijvoorbeeld uienteelt steeds moeilijker. Kijk je dan naar Noord-Brabant of Limburg, dan zie je dat uienteelt hier juist in opmars is."

Passen we ons al voldoende aan?

Volgens Van den Bos zit het in de genen van agrariërs om zo goed mogelijk met weersomstandigheden om te gaan. "Klimaattransitie is eigenlijk een gebieds-gerichte aanpak maar ook een bedrijfsop-timalisatie, dat laatste stuk is de sector niet vreemd volgens mij. Daarnaast gaat het ook om het maken van fundamentele keuzes voor de bedrijfsvoering, gewas-keuze en locatie."

Van den Bos en Scholte denken dat er nog

100 jaar is Nederland erop gericht geweest om te veel water zo snel mogelijk af te voeren, maar we zien dat we juist moeten proberen om dat water beter en langer vast te houden. Er zijn veel initiatieven en samenwerkingen, lokaal gebeurt er veel. Toch zie ik nog veel tegenstrijdige belangen tussen waterschappen, overheid en boeren en tuinders."

Vanuit de sector zelf ontstaan mooie oplossingen, gedreven door de veranderende weersomstandigheden, zo constateert hij. Hij ziet deze terug bij onder andere het Innovatiefonds Hagelunie waar Interpolis aan verbonden is, waarover meer te vinden is op de website van Interpolis.

Scholte sluit zich aan bij het idee dat de omstandigheden ook tot nieuwe ideeën leiden: "Ook het onderzoek naar gewassen die zout water kunnen verdragen, dat zijn natuurlijk hele mooie ontwikkelingen." "Er zijn veel initiatieven", vult Van Ophoven aan. "Zo zijn ondertussen de 'zoetwaterboeren' verder gegaan met onderzoek en ondersteunt Interpolis het project 'Zoet op zout'. Ook Agrarische Jongeren Fryslân (AJF), Gronings Agrarisch Jongeren Kontakt (GrAJK) en Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV) doen mee bij dit project." Van den Bos kijkt terug op het klimaatakkoord. "De maatregelen voor een lagere emissie dragen ook deels bij aan klimaatverandering", zegt hij. "We hebben doelen afgesproken, waarbij een deel van de maatregelen om de doelen te halen ook de weerbaarheid vergroot om in te spelen op klimaatverandering. De uitvoering hiervan met een goed pakket van ondersteunende maatregelen, dat gaat allemaal veel te langzaam." Terwijl de ingrediënten er volgens hem wel zijn. "In die zin denk ik ook echt, als we wel een

"Nederland is er 100 jaar op gericht geweest om te veel water zo snel mogelijk af te voeren, maar we zien dat we juist moeten proberen om dat water beter en langer vast te houden"

- ERIK VAN OPHOVEN (INTERPOLIS) -

"Het is heel erg afhankelijk van je locatie en de daarbij horende mogelijkheden die er vanuit vergunningen of vanuit de regelgeving zijn", vertelt Cees van den Bos. Hans Scholte vult aan: "Zo waren er melkveehouders in Noord-Holland die in de afgelopen jaren overgebleven grasbalen verkochten aan bedrijven in gebieden die hier sterk behoefte aan hadden. Zo kan dit voor de ene boer extra inkomsten opleveren en voor de ander juist een kostenpost.

meer moet gebeuren, omdat de extremen steeds groter worden. "Er zijn allerlei scenariostudies, maar stel ze komen gedeeltelijk uit, dan zijn de gevolgen hiervan wel erg groot", zegt Scholte. Nederland heeft in verhouding tot sommige andere landen een gematigd klimaat. "En wij beginnen daar nu eigenlijk pas een beetje aan te wennen, oftewel, er moet nog veel meer gebeuren." Van Ophoven is het ermee eens dat er nog veel meer moet gebeuren: "De afgelopen



Zal er een verschuiving van teelten en landbouw plaatsvinden?

Hans Scholte denkt dat die verschuiving er gaat komen, maar dat dit door verschillende redenen zal gebeuren: "Niet alleen te nat of te droog maar een heel pakket bij elkaar." Erik van Ophoven denkt ook dat deze verschuiving kan plaatsvinden, maar vraagt zich nog wel af voor welke gewassen dit zal gelden en in welke omvang. "Dat vind ik nog lastig om te zeggen. Ik roep ondernemers de oorzaak te onderzoeken en samen met partijen na te denken over oplossingen. Je wilt voorkomen dat de overheid uiteindelijk teelten verbiedt".

Van Ophoven neemt prei als voorbeeld.. "Kijk wat je kunt doen om bijvoorbeeld uitspoeling zoveel mogelijk te beperken." Volgens hem kun je ervoor kiezen om een ander gewas te telen, maar een preiteler heeft investeringen gedaan in zijn machines en personeel gebaseerd op zijn teelt. "Daardoor kan het verbieden van bepaalde teelten een grote impact hebben." Cees van den Bos: "Wat ik vaak zie bij klimaatadaptatie is dat het adaptief

Deze discussiebijeenkomst met het thema 'Klimaat' is tot stand gekomen met medewerking van Merel Straathof (dagelijks bestuurder NAJK met de portefeuille leefomgeving), Cees van den Bos (Rabobank), Hans Scholte (Flynth) en Erik van Ophoven (Interpolis).

perspectief van de bank. "Dan kunnen we bijvoorbeeld nadenken over de risico's van een teelt of een locatie en hoe een ondernemer daarmee omgaat. Als je dit goed doet dan is je risico dus lager en krijg je bijvoorbeeld makkelijker financiering, of onder aantrekkelijker voorwaarden."

Moet er meer focus komen op extreem weerbestendige omstandigheden?

Erik van Ophoven denkt dat er al wel focus op extreem weer is, maar dit er nog meer mag zijn. Zo zouden diepwortelende gewassen (bijvoorbeeld luzerne) een oplossing kunnen bieden voor sommige regio's, maar zal er ook maatwerk per regio nodig zijn. Nederland kent immers veel verschillende gebieden. "Wat bij mij op het zand goed werkt, hoeft niet goed te werken op löss", stelt hij. Cees van den Bos: "Ik denk dat je veel meer moet kijken naar de kracht en de potentie van een gebied en een agrarisch ondernemer." Ook Van Ophoven stelt dat we moeten kunnen uitgaan van 'gezond boeren verstand'.

Wat is het grootste probleem voor de landbouw in Nederland, te veel of te weinig (zoet) water?

Iedereen is het er over eens: beide zijn een groot probleem. Erik van Ophoven benoemt dat het ook afhankelijk is van de plek waar je zit. Zo is langs de kustprovincies verzilting een groot probleem. Regionaal is er soms sprake van overtollig water, zoals in Limburg en Zuidoost-Brabant, en soms een tekort aan water. Het is volgens Van Ophoven makkelijker om met droogte om te gaan dan met overtollig water, mits je kan beregenen én beschikt over voldoende zoet water natuurlijk. Cees van den Bos kijkt dit anders: "Waterbeheer op je bedrijf of in het gebied zal moeten veranderen. Dit start bij goed bodembeheer, waarin bodems water opvangen. Daarnaast werken met buffers om het water snel af te kunnen voeren, maar die ook ingezet kunnen worden in droge perioden. Kijk ook naar hoe de financiële risico's opgevangen kunnen worden. Of omgezet kunnen worden naar kansen door keuzes te maken in bedrijfsvoering, teelt en locatie." 

"Enerzijds kan je er alles aan doen om te blijven doen wat je nu doet,

maar je kan er ook voor kiezen om te kijken of er andere dingen nodig zijn."

- MEREL STRAATHOF (PORTEFEUILLEHOUDER LEEFOMGEVING) -

klap hadden kunnen geven op dat landbouwakkoord, dat je dan die stappen met elkaar makkelijker had kunnen zetten."

Merel Straathof, portefeuillehouder leefomgeving bij NAJK, constateert dat je op twee manieren met de veranderende weersomstandigheden kan omgaan.

"Enerzijds kan je er alles aan doen om te blijven doen wat je nu doet, maar je kan er ook voor kiezen om te kijken of er andere dingen nodig zijn."

vermogen van boeren en tuinders groot is. Door steeds extremere weersomstandigheden zijn ook meer fundamentele keuzes nodig met betrekking tot de bedrijfsvoering, gewas en locatie."

Bij wie liggen de financiële risico's en gevolgen?

Scholte denkt dat deze niet alleen bij de agrarisch ondernemer liggen, maar bijvoorbeeld ook bij de verwerkende industrie en ook de consument zal hier een prijsverhoging in merken. Zowel Van Ophoven als Van den Bos zijn het hiermee eens. Van den Bos denkt dat de financiële risico's niet vanzelf verder in de keten worden neergelegd. "Ik zie voor de overheid wel een rol om dat de structuren." Van Ophoven: "Te nat, te droog. We zien de afgelopen jaren alle varianten voorbijkomen. Dat is lastig te verzekeren en ook kostbaar. En ook al ben je verzekerd, je zit als ondernemer niet te wachten op gewasschade. Ik pleit dan ook voor het nemen van maatregelen om schade te voorkomen. Dat heeft samenwerking nodig met veel partijen. De overheid is daar onderdeel van."

Van den Bos kijkt het vanuit het

Inzichten uit het gesprek:

- De mate van impact die klimaatomstandigheden voor een bedrijf hebben zijn regio-afhankelijk en bedrijfsspecifiek.
- Preventieve maatregelen voor extreme weersomstandigheden kunnen ook voordelen opleveren in bijvoorbeeld verzekeringspremies.
- De financiële gevolgen van extreme weersomstandigheden zouden niet alleen bij de boer moeten liggen, maar meer binnen de keten of in het gebied verdeeld moeten worden.

UP-TO-DATE

Dagelijks bestuurders op bezoek bij Koppert Outdoor Experience Center

NAJK-voorzitter Roy Meijer en dagelijks bestuurders Gerben Boom en Hilde Coolman waren op woensdag 3 juli uitgenodigd bij Koppert NL. Hier hebben zij een leuk gesprek gehad bij Outdoor Experience Center in Dronten. Op de 100 hectare van dit unieke akkerbouwbedrijf wordt zowel gangbaar als biologisch geteeld. Als onderdeel van zijn Integrated Pest Manage-



ment-systeem maakt de teler gebruik van de oplossingen van Koppert. Om te ervaren hoe dat werkt en wat het oplevert, gingen Roy, Gerben en Hilde het veld in om de inzet van biologische gewasbescherming in de praktijk te ervaren. Daarnaast hebben zij een positief verkennend gesprek gevoerd over de samenwerking tussen Koppert en NAJK. 

Maak kennis met onze nieuwe communicatiecollega Susan!



Susan is in de zomer van 2024 begonnen als communicatiemedewerker voor NAJK. Ze is geboren en opgegroeid op een kippenboerderij in het Friese Oosterwolde. Na een studie in psychologie en sociologie in Portland (VS) studeerde ze gezondheid en communicatie aan de Wageningen Universiteit. In haar vrije tijd loopt ze graag hard en is ze te vinden in de natuur. Als onderdeel van het communicatieteam bij NAJK zal ze zich voornamelijk richten op de BNDR. Naast haar werk voor NAJK werkt ze als journalist voor de Nieuwe Ooststellingwerper en tekstschrijver. Ze kijkt uit naar een leerzame en mooie tijd! 

BoerNatuurlijk 2.0

Wat kun je verwachten?

Het succes van BoerNatuurlijk! leidt nu tot een vervolg: BoerNatuurlijk 2.0. Dit vernieuwde project bouwt voort op de sterke basis die we hebben gelegd en brengt frisse, actuele elementen naar de tafel. BoerNatuurlijk 2.0 zal nog meer inspelen op de behoeften en uitdagingen van jonge boeren. Het vernieuwde spel en de gastlessen zullen je helpen om niet alleen meer te leren over natuurinclusieve landbouw, maar ook wat je eraan hebt voor jouw bedrijf. Met meer interactieve elementen, praktijkvoorbeelden en actuele thema's, wordt BoerNatuurlijk 2.0 een nieuwe bron van inspiratie. 



NAJK TWEETS



@LAURABROMET

Goed gesprek gehad met de jonge boeren van @NAJKtweets over het

verbeteren van de waterkwaliteit in Nederland.



@NIEUWEOOGSTNL

De sector vraagt om een haalbare nationale invulling van de #natuurherstelwet,

zodat het platteland niet op slot wordt gezet. 'Als we hier niet goed over nadenken, lopen we het risico opnieuw in een crisis te belanden', zegt Gerben Boom (@NAJKtweets).



@JORISLOHMAN

Zometeen spreken over (Boter, Kaas en) Havermelk met 350 melkveehouders uit Europa

voor European Dairy Farmers - nu eerst geschiedenisles vanaf 1830 met Roy Meijer @NAJKtweets



@NIEUWEOOGSTNL

Het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (@NAJKtweets) voorziet

grote juridische problemen in de uitvoering van de Natuurherstelwet. Deze zet volgens de organisatie het toekomstperspectief van jonge boeren en tuinders onder druk. #Natuurherstelwet



@GREENACADEMYHAS

Podcast Hart voor Groen Onze afsluiter voor de zomervakantie is live! Hoe

kan de ketenaanpak bijdragen aan een duurzame toekomst voor boeren? Met lector PJ Beers & Roy Meijer, voorzitter van het @NAJKtweets



@AGRIHOLLAND

#vacature @NAJKtweets:

Ondersteuner Dagelijks Bestuur bij NAJK in Utrecht

#belangenbehartiging #agrarisch #bestuursondersteuner.

Boer zoekt Boer-bijeenkomst over zij-instromers



Op donderdag 19 september organiseert Boer zoekt Boer een bijeenkomst over zij-instromers bij Aeres Hogeschool Dronten. Het doel van deze middag is om geïnteresseerden voor buitenfamiliaire overname te informeren over de mogelijkheden. Overweeg je het bedrijf te stoppen, ben je op zoek naar een bedrijfsopvolger, of ben je erfbetreder? Dan is deze bijeenkomst interessant voor jou! [📍](#)

Dagelijkse bestuurders bij NLVoedt



Op dinsdag 2 juli werd het politieke jaar feestelijk afgesloten met NLVoedt, hét vervolg op de traditionele Binnenhof-barbecue. NLVoedt is een initiatief van samenwerkende Nederlandse voedselproducten, om de prachtige, hoogwaardige producten die wij in Nederland voortbrengen te delen, proeven en beleven met parlementariërs, bewindslieden, journalisten en sectorvertegenwoordigers. Ook NAJK-bestuurders Roy Meijer, Hilde Coolman, Gerben Boom en Peter Meedendorp prikten een vorkje mee! [📍](#)



Word stagiair(e) bij NAJK!

NAJK is altijd op zoek naar stagiaires met affiniteit met de agrarische sector. Vind jij het bijvoorbeeld leuk om te fotograferen, content te maken of is er iets anders wat wij bij NAJK doen wat jou interessant lijkt? Stuur dan een open sollicitatie inclusief CV naar ons via info@najak.nl of bel 030-2769869. [📍](#)

Een toekomst van prestaties die draaien om jou

**Start met DeLaval
VMS™ V300 series.**



Go Faster

Door gebruik van kunstmatige intelligentie, kunnen we snelle en nauwkeurige analyses, voorspellingen en aanbevelingen bieden voor jouw bedrijf.

Get Closer

Hoe sneller je de juiste informatie hebt, hoe nauwkeurig het beeld is van elk dier en de beslissingen die je moet nemen.

Go Further

Neem stappen om het dierenwelzijn, de efficiëntie van het werk, de voedselveiligheid en de winstgevendheid van jouw bedrijf verder te verbeteren.



**Scan de QR-code
en ontdek wat DeLaval
voor jou kan betekenen.**



Biologische akkerbouwer Stefan van Woerden
(Biddinghuizen) naast een wateropslag.



Hoe maak je je bedrijf weerbaarder tegen extreem weer?

'Zware onweersbuien, kans op zware windstoten, plaatselijk veel neerslag en kans op wateroverlast'. Dit is een herkenbaar weerbericht. Welke impact hebben deze extreme weersituaties op je bedrijf? Ontdek hoe jij jouw bedrijf weerbaarder kunt maken. Kun je dit meerekenen in de prijs van voedsel? Lees er meer over in dit artikel.

Welke impact hebben de weersextremen op je bedrijfsvoering?

Extreem weer zorgt voor veel schade. Bij hevige neerslag wil je dat het overschot aan water snel wordt afgevoerd om de gewassen te beschermen. Warmte leidt dan wel tot betere gewasgroei, maar ook tot hittestress. Met lagere productie en een groter risico op ziektes en plagen tot gevolg. Droogte heeft ook een negatief effect op de gewassen, bijvoorbeeld minder opbrengst van eigen land. Dan is in het groeiseizoen beregening noodzakelijk, maar dat hangt af van de beschikbaarheid van voldoende water en waterkwaliteit. Regionale beregeningsverboden en toenemende verzilting in de kustregio's maken het in zo'n situatie nog uitdagender.

Hoe kun je als agrarische ondernemer omgaan met weersextremen?

Zorg voor een veerkrachtige bedrijfsvoering door:

- Het analyseren van de bodem- en waterkenmerken: optimaliseer je teeltplan met het oog op de toekomst. Wissel af met rustgewassen en verken welke techniek jou kan helpen, zoals lichtere machines of bodemvochtsensoren of een weeralertsysteem.

- Het verbeteren van de bodemkwaliteit: zorg dat je bodem voldoende water kan vasthouden.
- Te investeren in innovatieve technische oplossingen.

Daarnaast word je bedrijf weerbaarder door de uitstoot van broeikasgassen te verlagen. Verschillende maatregelen, zoals blijvend grasland en peilgestuurde drainage, dragen bij aan het verlagen van de klimaatimpact van je bedrijf én om beter om te gaan met weersextremen. Hiermee draag je bij aan het voorkomen van verdere klimaatverandering en het realiseren van klimaatdoelstellingen vanuit overheden en sectorpartijen. Een lagere CO₂-voetafdruk geeft je bedrijf een beter toekomstperspectief. Steeds vaker zien we ketenpartijen initiatief nemen om actief te helpen met het verlagen van de footprint, via praktisch advies en beloningen.

Welke initiatieven zijn er om de klimaatimpact te verlagen?

Een aantal lopende initiatieven vanuit de zuivelverwerkers zijn: Focus Planet van FrieslandCampina, Tomorrow's Dairy van Vreugdenhil Dairy Foods en Caring Dairy van Cono Kaasmakers. Daarnaast werkt de WUR via Low Carbon Dairy aan het verlagen van de carbon footprint van melk met 50% in 2030. Fritesverwerker McCain heeft een project lopen met zo'n 400 akkerbouwers, voor een gezondere bodem. Door deze initiatieven ontstaat er steeds meer praktijkervaring van maatregelen die bij jouw bedrijfsvoering passen en succesvol op je bedrijf kan invoeren.

Waar kan Rabobank helpen?

Alex Datema, directeur Food & Agri bij Rabobank: 'Inspanningen voor een weerbaardere bedrijfsvoering brengen extra kosten met zich mee. Deze kosten én ook de opbrengsten van klimaat, natuur, gezondheid en dierenwelzijn moeten meegerekend worden in de prijs van voedsel. Dit noemen wij true value. Daarom neemt Rabobank het initiatief om samen met alle ketenpartijen, inclusief de supermarkten, te kijken hoe we true value kunnen invullen binnen de Nederlandse voedselketen. Onze insteek daarbij is een eerlijke beloning voor de extra inspanningen door de hele keten.' 

Wil jij investeren in een weerbaarder bedrijf?

De transitie naar een meer duurzame landbouw stelt je voor moeilijke, maar belangrijke keuzes. Het is dan ook belangrijk om hier tijdig bij stil te staan, want zo kun je goed nadenken over hoe je het wilt aanpakken. En daar kunnen wij je bij helpen.

Ga naar [rabo.nl/landbouw-transitie](https://www.rabobank.nl/landbouw-transitie) en maak een afspraak voor het onder gunstigere voorwaarden financieren van innovatieve technische oplossingen.

NAJK voor jou

Wat deed NAJK voor jou de afgelopen periode?

Iedereen bij NAJK zet zich dag in dag uit voor 100% in voor jou als lid. We zorgen bijvoorbeeld voor het materiaal, achtergrondinformatie en gespreksleiders voor interessante bijeenkomsten of discussieavonden, ontwikkelen trainingen en cursussen en behartigen jouw belangen in Den Haag of Brussel. Wat deed NAJK voor jou in de afgelopen periode?



In juni was dagelijks bestuurder Gerben Boom te zien in de aflevering 'NOS Europa kiest: de uitslagen'.



Dagelijks bestuurder Coen van den Bighelaar was op 6 juni te zien in een aflevering van College Boer. Hier ging hij met studenten in gesprek over bedrijfsovernames.



Op 13 juni diende NAJK een zienswijze op het voorgestelde 'Besluit Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden' in.



Op 19 juni werd het webinar 'Veilig op stage' van BoerVeilig opgenomen. Deze is ook terug te kijken.



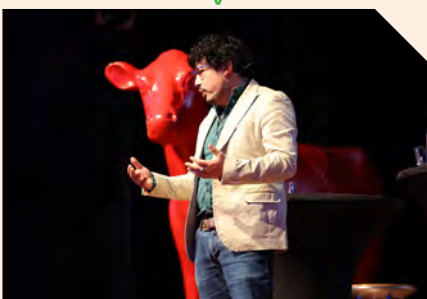
In de week van 11 juni bracht Niels Vermue (ZAJK) namens NAJK een bezoek aan Finland. Hij nam deel aan een bijeenkomst van het Young LEADER forum over LEADER-subsidie. Zijn reis was in deze week te volgen op onze Instagram-pagina en kan hier ook worden teruggekeken.

Op 18 juni reageerde NAJK op de invoering van de Europese Natuurherstelwet. Hierin gaf NAJK aan (juridische) problemen te voorzien in de uitvoering van deze wet.

Op 21 juni reageerde NAJK op de publicatie van het voorontwerp Nota Ruimte. NAJK mistte hier het perspectief voor jonge boeren en tuinders.



Op 24 juni organiseerde NAJK samen met Yuverta Houten het Grasweide-event. Studenten volgden workshops over omweiden, standweiden en opbrengstbepaling en leerden meer over bodem, kruiden en grassoorten.



NAJK-voorzitter Roy Meijer gaf tijdens het EDF congres op 26 juni een presentatie over de geschiedenis en uitdagingen van de Nederlandse melkveesector.



Op dinsdag 9 juli organiseerde NAJK in samenwerking met ForFarmers de studiemiddag over mestverwaarding.

Op woensdag 10 juli sprak NAJK-voorzitter Roy Meijer over de toekomst van de landbouw tijdens de paneldiscussie bij de Utrechtse Landbouwtop.



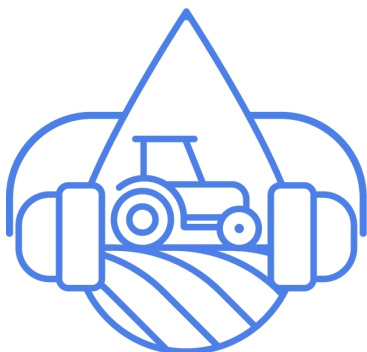
Op maandag 29 juli werd de eerste aflevering voor 'Wie Wat Water: de BoerenPodcast' opgenomen. Deze podcast vertelt luisteraars over de Kaderrichtlijn Water (KRW) en andere belangrijke onderwerpen rondom waterkwaliteit binnen de agrarische sector. De volgende twee podcastafleveringen worden begin september opgenomen. Lees meer over deze podcast op pagina 11.



In de zomer heeft het bestuur van NAJK zijn best gedaan om samen met het ministerie en de Tweede Kamer positieve punten voor de jonge boeren en tuinders in het regeerakkoord te krijgen.

Bovenstaande is maar een kleine greep uit alle activiteiten die NAJK gedaan heeft afgelopen periode. Kijk voor meer activiteiten op www.najk.nl/voor-jou.

Ontdek de wereld van waterkwaliteit



WIE WAT WATER *De BoerenPodcast*

Tekst: Marjan Holtland Beeld: Roos Roeleveld

Deze serie, ondersteund door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en in samenwerking met het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW), is speciaal ontwikkeld om jou te informeren over de Kaderrichtlijn Water (KRW) en andere belangrijke onderwerpen rondom waterkwaliteit binnen de agrarische sector.

Waarom deze podcast?

Waterkwaliteit is een hot topic in de landbouw! De KRW streeft ernaar de waterkwaliteit in heel Europa te verbeteren. Maar wat betekent dit nu precies voor jou als boer? Helaas bestaan er nog veel onduidelijkheden en misverstanden over de KRW en waterkwaliteit. 'Wie Wat Water: De BoerenPodcast' is hier om bij te dragen aan meer begrip. In drie boeiende afleveringen nemen we je mee op een reis door de wereld van waterkwaliteit en landbouw. Met heldere uitleg, praktische informatie en inspirerende verhalen die helpen om de relatie tussen waterkwaliteit en landbouw naar een hoger niveau te tillen. Het doel is om het eerlijke verhaal te vertellen over de uitdagingen en mogelijkheden die de KRW met zich meebrengt.

Wie Wat Water: De BoerenPodcast

Ben jij een jonge agrariër en wil je meer weten over waterkwaliteit en landbouw? Dan hebben we goed nieuws voor jou! NAJK presenteert vol trots de nieuwe educatieve podcastserie "Wie Wat Water: De BoerenPodcast."



Luister Mee !

"Wie Wat Water: De BoerenPodcast" is een mooie kans om je kennis over waterkwaliteit en landbouw te vergroten en tot inzichten te komen voor jouw bedrijf en omgeving. Houd onze socials en ledenblad in de gaten voor updates over de lancering van de podcast. Samen kunnen we werken aan een betere waterkwaliteit en een duurzame toekomst voor de agrarische sector.

Wat kun je verwachten?

De serie bestaat uit drie afleveringen, elk met een eigen thema:

1. Kaderrichtlijn Water (KRW) & monitoring: In deze aflevering krijg je een introductie tot de KRW en leer je waarom meten en monitoren cruciaal is voor het verbeteren van de waterkwaliteit.
2. Mineralenmanagement in de landbouw: Duik in de relatie tussen mineralenbeheer, waterkwaliteit en praktische maatregelen.
3. Gewasbescherming in de landbouw: Ontdek het belang van geïntegreerde gewasbeschermingsmethoden en hoe je het gebruik van chemische middelen kunt verminderen. [🔗](#)

Eerste podcastopname was een groot succes!

De allereerste aflevering van deze podcastserie hebben we op donderdag 25 juli opgenomen bij DAW Demobedrijf van de familie Hof in Oldeberkoop. Hilde Coolman, akkerbouwer en dagelijks bestuurder bij NAJK, was de host van deze boeiende aflevering. We hadden een aantal deskundige gasten: Jan Roelsma van Wetterskip Fryslân, Diederik van der Molen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en Tjerk Hof, een agrarisch ondernemer en vertegenwoordiger van het DAW Demobedrijf. Tijdens deze eerste aflevering werd het

belang van goede waterkwaliteit voor agrariërs uitgebreid besproken. Diederik van der Molen legde de Kaderrichtlijn Water (KRW) uit, inclusief de doelen voor chemische stoffen en ecologie in water, en hoe deze doelen worden vastgesteld en aangepast. Jan Roelsma besprak de rol van waterschappen in het meten en verbeteren van waterkwaliteit, evenals de betrokkenheid van agrariërs via maatregelen zoals het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). Met praktijkvoorbeelden en levendige discussies bieden we je een kijkje in de dagelijkse praktijk van waterbeheer.



NAJK, hoe zit dat precies in elkaar?



Hartstikke leuk natuurlijk zo'n belangenbehartiger voor de jonge boeren en tuinders, maar wat doet NAJK nou eigenlijk precies en hoe zit deze vereniging in elkaar? Voedsel is de basis van ons bestaan. Juist daarom is het zo belangrijk dat er een nieuwe generatie boeren komt! Deze nieuwe generatie is de toekomst, de basis voor NAJK. Als agrarische jongerenorganisatie werkt NAJK voor, door en met jonge boeren en tuinders. Je sluit je aan bij jouw plaatselijke AJK, maar bent ook gelijk lid van de provinciale AJK, NAJK en CEJA. Hoe zit dat precies? We nemen je mee op reis langs de verschillende afdelingen!

Tekst: Christel Klok

Beeld: Lievijn Hogeboom, communicatie NAJK

In september 1977 werd NAJK opgericht. Er was te weinig aandacht voor de jonge agrarisch ondernemer en daar moest verandering in komen, toen ontstond NAJK! NAJK is, met haar ruim 8.000 leden, actief op lokaal, provinciaal, landelijk en Europees niveau. Om zoveel mogelijk te bereiken voor de agrarische jongeren onderhoudt NAJK contacten met bijvoorbeeld het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en andere belangrijke partijen binnen de agroraken.

Lokaal

De lokale AJK's vormen de basis van NAJK. Ze organiseren excursies, activiteiten en informatieavonden. Het zijn interessante bijeenkomsten om ervaringen en kennis te delen of gezellig een drankje te doen. Door je aan te sluiten bij een AJK bij jou in de buurt, ben je ook gelijk lid van de provinciale AJK en het landelijke NAJK. Win-win!



Het dagelijks bestuur van NAJK

Provinciaal

Iedere provincie is uniek en heeft te maken met andere vraagstukken. De provinciale AJK komt op voor de belangen in jouw provincie en vormt de schakel tussen de lokale AJK's en NAJK. NAJK is opgedeeld in tien provinciale afdelingen, met elk zijn eigen bestuur. De lokale AJK's blijven via de provinciale AJK op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen en informeren andersom het landelijke NAJK van het reilen en zeilen binnen de provincie.

Landelijk (NAJK)

NAJK is de overkoepelende organisatie van de lokale en provinciale AJK's. De belangrijkste taak van het dagelijks bestuur van NAJK is het behartigen van de belangen van jonge boeren en tuinders in Den Haag en Brussel. NAJK richt zich in de lobby bijvoorbeeld op bedrijfsovername en het creëren van perspectief voor jongeren verbonden met de agrarische sector. Iedere bestuurder maakt zich sterk voor een eigen portefeuille: bedrijfsovername, melkveehouderij, akkerbouw, pluimvee-, varkens- en kalverhouderij, internationaal en leefomgeving. Om tot een gezamenlijk standpunt te komen, heeft iedere portefeuille zijn eigen

klankbordgroep met fanatieke NAJK-leden uit alle provincies.

Naast de belangenbehartiging verzorgt NAJK verschillende leertrajecten voor haar leden. Zo is er op onze website informatie te vinden rondom het bedrijfs-overnametraject en organiseert NAJK activiteiten voor de ontwikkeling van agrarisch ondernemers.

Europees (CEJA)

NAJK is aangesloten bij de Conseil Européen des Jeunes Agriculteurs (CEJA): de overkoepelende organisatie van jonge boeren- en tuindersorganisaties in Europa. CEJA komt op voor de belangen van agrarische jongeren binnen het Europese politieke besluitvormingsproces.

Lees meer over CEJA op pagina 31

De mensen achter NAJK

Achter de schermen werken we hard om met een enthousiast team de organisatie draaiende te houden. Zo kunnen we jouw belangen blijven behartigen en een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van jonge boeren en tuinders in Nederland. We vinden het belangrijk dat je weet wie wij zijn en stellen ons op www.najk.nl graag aan je voor!



De week van...

Merel Straathof



Binnen het dagelijks bestuur van NAJK vervult Merel Straathof de rol van portefeuillehouder leefomgeving. Daarnaast heeft ze samen met haar vriend en schoonvader een melkveebedrijf in het Twentse Bornebroek en werkt ze nog buiten de deur. Tijdens haar bestuursperiode wil ze inzetten op de bewustwording van klimaatverandering en meer realisme in het klimaatbeleid. Duurzaamheid is immers niet op datum vast te zetten, het is een beweging!

Maandag

De week begint goed, mooi weer op de planning en de luzerne klaar om gemaaid te worden. Dit keer persen we er balen van die we in het najaar bijvoeren. 's Middags is het tijd voor het online klimaatoverleg met LVVN. De gevolgen van het hoofdlijnenakkoord op de Nederlandse aanpak voor het klimaatakkoord zijn besproken. Aan het eind van de middag is de wintergerst droog genoeg om gedorst en gemalen te worden.



Donderdag

Vandaag start met een online vergadering met de werkgroep veenweide. In deze werkgroep hebben we aan de hand van nieuwe gegevens verschillende scenario's besproken voor de veenweide-opgave uit het klimaatakkoord. Vervolgens snel de auto in voor de startbijeenkomst van het strategisch overleg natuurinclusieve landbouw.



Dinsdag

De maandelijkse vergadering van het dagelijks bestuur staat vandaag op de planning. Omdat het de laatste vergadering van het seizoen is, vergaderen we bij Roy (NAJK-voorzitter) op de boerderij. We sluiten met een BBQ het seizoen gezellig af!

Vrijdag

Hoe kan je nu beter een week NAJK afsluiten dan op de Zwarte Cross?



Woensdag

Vandaag vroeg op pad richting Den Haag voor overleg met LVVN en LTO-BLHB-FPG-NAJK over de nieuwe pachtregelgeving. We komen ongeveer 1x per maand bij elkaar. Dit keer hebben we het gehad over het belang van langlopende pacht voor duurzaam bodembeheer en perspectief voor de jonge boer. Daarna snel richting huis voor het mooiste werk van het jaar, stropakjes laden!



Goed bodembeheer en efficiënt bemesten gaan hand in hand

Een extreem nat voorjaar vraagt het juiste inzicht van de boer om goed het groeiseizoen in te gaan. Ook op de zware rivierklei van Jaap van der Linde (44). Samen met zijn moeder en zus heeft hij een melkveebedrijf in Kerk Azevaath, Gelderland. Ze melken ongeveer 240 koeien, hebben 400 stuks rosé kalveren en wat schapen voor de hobby.

eci





Voorkomen van verdichting

"In totaal gebruiken we 220 hectare land, waarvan 110 hectare grasland. Op het overige bouwland telen we graan, mais en nog wat luzerne als wisselgewas," begint Jaap. "Op deze zware rivierklei is het belangrijk om zo licht mogelijke machines te gebruiken, zodat de grond niet verdicht. Vooral met de regen van dit seizoen is dat een probleem aan het worden. Lange tijd konden we niet op het land en een deel van de tarwe heb ik opnieuw moeten inzaaien." Naast het voorkomen van verdichting richt Jaap zich op een gezonde bodem qua bodemleven en structuur. "Als je eenmaal een structuurschade krijgt heb je er op deze grond nog jaren last van."

Nieuwe strooier

In het bemestingsplan van Jaap start hij met een minerale meststofgift. Dit vult hij aan met drijfmest, waar hij voor een betere opname van stikstof en fosfaat water aan toevoegt. Om de meststoffen nauwkeuriger te kunnen strooien investeerde Jaap een aantal jaren geleden in een strooier met GPS, sectiecontrole en taakkaarten. Jaap: "Hiermee kunnen we exact de hoeveelheden strooien die op onze percelen nodig zijn en overlap beperken."

Bijsturen met zwavel

"De laatste jaren mogen we steeds minder drijfmest uitbrengen op het land. Daarom strooien we naast stikstof ook fosfaat en kali," licht Jaap toe. Met zwavel stuurt hij bij om te zorgen dat de bodem niet wordt uitgeput. De zwavel zorgt voor een betere benutting van stikstof uit de meststoffen die Jaap strooit. "Dat zie ik aan de betere groei en het verhoogd eiwitgehalte in de gras- en graanopbrengsten."

De juiste korrel

Belangrijk aan minerale meststoffen vindt Jaap de vorm: "Kunstmest moet een goed strooibeeld geven. Daarvoor kijk ik naar een gladde, ronde korrel zonder klonten. De kunstmest moet niet stuiven. Bij de gele Dynamon korrel zie ik meteen dat het goed is." De voordelen ziet hij terug in de voerkuil. "Sinds ik Dynamon gebruik zie ik het VEM- en ruw eiwitgehalte in het gras verbeteren. Ook de kwaliteit van het graan is beter dan wanneer ik alleen een KAS strooi. Het zorgt dat de stikstof beter benut wordt en de bodem minder snel uitgeput wordt. Zeker nu er steeds minder fosfaat en stikstof uitgeden mag worden is het belangrijk om efficiënt te bemesten. Met Dynamon kan ik beter en nauwkeuriger strooien," aldus Jaap.

Dynamon is een kwaliteitsmeststof van OCI Nitrogen, te herkennen aan de gele korrel. In de Dynamon korrel zijn stikstof en zwavel homogeen verdeeld, wat de efficiëntie van stikstofgebruik in uw gewassen verhoogt. Beschikbaarheid van zwavel speelt namelijk een belangrijke rol bij het produceren van een eiwitrijk voeder uit gras en beter opbouw van graaneiwit in wintergranen. Dynamon korrels zijn hard, homogeen, rond, glad en stofvrij. Door deze eigenschappen kan de meststof gelijkmatig en over grote breedtes worden gestrooid. Met het gebruik van Dynamon zet u zonder extra inspanning een stapje extra richting duurzamere landbouw.

Rundvee & Mechanisatie Vakdagen

Save the date!

22, 23, en 24 oktober 2024
EVENEMENTENHAL HARDENBERG

26, 27 en 28 november 2024
EVENEMENTENHAL GORINCHEM



RUNDVEE & MECHANISATIE VAKDAGEN



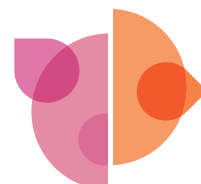
WWW.RMV-NEDERLAND.NL

BEREID JE VOOR OP DE TOEKOMST

SAVE THE DATE

16 & 17 OKTOBER 2024
EVENEMENTENHAL HARDENBERG

WWW.PORKPOULTRYEXPO.NL



DUTCH PORK & POULTRY EXPO

Voor jouw AJK

NAJK heeft een divers aanbod voor jouw AJK: een leerzame avond rondom mestgassen, een gaaf spel over natuurinclusieve landbouw of een gastles over bodem en water. Kijk op www.najk.nl/voor-jouw-ajk voor het hele aanbod! Heeft jouw AJK of klas zich al aangemeld?

Meer leren over Bodem & Water met de gastles van DAW!

Water is essentieel voor jouw vee en gewas. Hoe je met jouw bodem en water omgaat, heb je zelf in de hand. Jouw situatie is anders dan die van de buurman. Toch los je sommige knelpunten misschien niet zo makkelijk

alleen op. Het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) helpt jou om grip te krijgen op bodem- en waterbeheer. Met maatregelen, geld en aandacht voor jouw plannen & nu ook met een gastles rondom bodem en water!

Wat? Gastles Bodem & Water (DAW)
Wie? Voor jouw AJK of schoolklas
Kosten? Geen
Interesse? Stuur een mailtje naar gvanesveld@najk.nl



ForFarmers

meld je aan voor de studiebijeenkomst rondom mestverwaarding!

Door het inzetten van innovaties op het gebied van mestbewerking kan een interessant verdienmodel voor melkveehouders ontstaan. Enerzijds door extra opbrengsten uit de productie van biogas en anderzijds door het besparen op kosten voor mestafzet en kunstmestaanvoer. De mestbewerking kan een belangrijke bijdrage leveren aan het sluiten van kringlopen en verlagen van emissies. Daarom organiseert ForFarmers met FarmConsult begin oktober een studiebijeenkomst met dit thema. Houd onze website en socials in de gaten voor de exacte datum.

Wat? Drie interessante workshops rondom mestverwaarding
Wanneer? Begin oktober, in de ochtend (9:30-12:30 uur, inclusief lunch) of middag (13:15-16:15 uur, met aansluitend een borrel)
Waar? Haagstraat 6, 5374 CT Schaijk
Kosten? Geen
Interesse? Meld je aan via www.forfarmers.nl/studiedag of scan de QR-code



NIEUW boek een avond over mestgassen met BoerVeilig



De gevaren van mestgassen worden flink onderschat, voornamelijk omdat te hoge concentraties niet altijd met onze eigen sensor ('de neus') waarneembaar zijn. Welke gehalten aan mestgassen kun je verwachten in de stal en wat kun je doen om risico's op jouw bedrijf te verminderen? Om deze vragen te beantwoorden heeft BoerVeilig samen met Stichting I-VEE het afgelopen jaar onderzoek gedaan naar mestgassen bij 12 melkveebedrijven. Tijdens de bijeenkomst wordt op een interactieve manier ingegaan op de nieuwste inzichten over mestgassen.

Wat? Bijeenkomst over mestgassen
Wie? Voor jouw AJK, studiegroep of schoolklas
Kosten? Geen
Interesse? Stuur een mailtje naar [m Holtland@najk.nl](mailto:mholtland@najk.nl)

Ontwikkeling leskist 'Veilig op stage' in volle gang!



Om studenten, docenten én stagebedrijven nog beter te ondersteunen, ontwikkelt BoerVeilig een speciale leskist 'Veilig op stage'. De inhoud van deze leskist biedt handvatten om nog beter voorbereid op stage te gaan. Zo werken we gezamenlijk toe naar een 'generatie ongelukvrij'.



Op woensdag 19 juni vonden de opnames plaats voor het bijbehorende webinar. Dit webinar is speciaal bedoeld voor docenten én stagebedrijven die studenten veilig(er) op stage willen laten gaan. Wat moet er allemaal geregeld worden en wie draagt welke verantwoordelijkheden? Het webinar geeft antwoord op deze vragen en meer. Daarnaast bevat het webinar een aparte video, waarin melkveehouder Gerhard Grootentraast en

docent Aron van Boekel in gesprek gaan over een veilige stage. De eerste onderdelen van de leskist zijn inmiddels voltooid en BoerVeilig werkt nu aan de verdere invulling. Er komt nog een video speciaal voor studenten bij, evenals praktische informatie over bijvoorbeeld verzekeringen en informatie van SBB over erkend leerbedrijf zijn of worden. In het najaar van 2024 wordt de volledig gevulde leskist gelanceerd. Houd de socials van BoerVeilig in de gaten voor updates!

BoerVeilig is een landelijk initiatief van NAJK, Dutch Dairyman Board (DDB), LTO Nederland, NZO, ZuivelNL en Stigas, met als doel om ongelukken op het boerenerf te voorkomen. Dit doen we door ervaringen te delen, bewustwording te creëren en tools aan te bieden zodat melkveehouders veilig hun werk kunnen doen. 📧



Kijk hier het hele webinar terug



Wij staan achter ons voer



Wij zijn ABZ Diervoeding, een ambitieuze en landelijk opererende coöperatie met een productie van 950.000 ton diervoeding. Op basis van onze kennis en ervaring maken wij de beste pluimveevoeders, varkensvoerders en rundveevoeders voor onze klanten. Onze betrokken medewerkers werken nauw samen om kennis te delen en onze klanten optimaal te adviseren. Dat noemen wij: **Het beste dichtbij!**

Ook klaar voor het echte werk? Bekijk jouw mogelijkheden:

www.ABZDiervoeding.nl/werken-bij-abz



Coöperatie ABZ U.A. is een collectief van de sterke boerenmerken ABZ Diervoeding, De Samenwerking, Bosgoed Diervoeders, Klein Hekkelder en De Valk Wekerom.

Bijdragen aan meer weidegang Wei & Maatschappij

Met ons project 'Wei & Maatschappij' hebben we in de afgelopen drie jaar jonge studenten en agrariërs geïnformeerd en geënthousiasmeerd voor weidegang. Het doel was om jongeren de kennis en vaardigheden bij te brengen die nodig zijn om weidegang succesvol in hun bedrijfsvoering te integreren. Weidegang draagt niet alleen bij aan maatschappelijke waardering of het voorkomen van extra verplichtingen, maar ook aan de reductie van ammoniak- en methaanuitstoot, wat van belang is voor het klimaat.

Tekst en beeld: Roos Roeleveld

Weidegang en graslandkennis leer je het beste in de praktijk. Daarom hebben we diverse workshops en praktische activiteiten georganiseerd. Deze gingen over beweidingssystemen, graslandbeheer en de maatschappelijke en politieke aspecten van weidegang. Hierdoor hebben we jonge agrariërs geïnspireerd en ondersteund bij het toepassen van weidegang.

Samenwerking en educatie

Een van de hoogtepunten van het project was de prettige samenwerking met Aeres Hogeschool Dronten en verschillende partijen uit het bedrijfsleven. Samen organiseerden we meermaals de Graswededagen, waar studenten en jonge boeren workshops volgden over de waarde van gras voor een duurzame melkveehouderij. Enkele workshops waren:

- "Nieuw Nederlands Weiden"
- "Met eigen ruwvoer CH₄- en NH₃-emissies beperken"
- "Een hoger rendement uit vers gras!"
- "Gras voeder kruiden"

De evenementen waren een groot succes, met honderden deelnemers. Vanwege dit



Jonge boeren leren de kneepjes van het vak tijdens de Grasland & weidegang-evenementen.

succes zijn we ook gestart met speciale grasweide-events voor mbo-classes, waarmee we nog meer jongeren konden bereiken.

Klimaat en toekomstbestendigheid

Het thema van deze BNDR is 'klimaat', en het is belangrijk te weten dat weidegang ook hierin een rol speelt. Weidegang kan bijdragen aan de reductie van de ammoniakuitstoot, maar ook de vermindering van broeikasgassen, vooral methaan, wanneer koeien vers gras grazen in plaats van kuilgras eten.

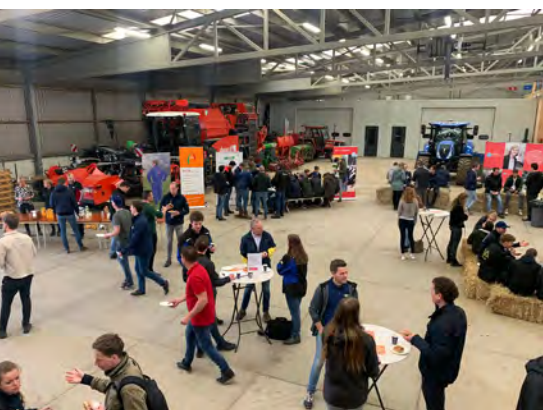
Onderzoek van Cindy Klootwijk (WUR) toont aan dat de methaanuitstoot lager is bij weidende koeien. Hoewel weidegang ook lachgasuitstoot veroorzaakt door urineplekken, kan goed graslandbeheer deze effecten compenseren. Door meer weidegras te benutten en daardoor krachtvoer te besparen, verlagen melkveehouders zowel kosten als uitstoot. Het optimaliseren van weide-

gang is dus essentieel voor klimaatimpact. Jongeren die hier nu over leren, kunnen daarmee duurzame keuzes maken in de bedrijfsvoering en toewerken naar meer toekomstbestendigheid van hun bedrijf.

Succesvol en leerzaam

Met meer dan 1.100 deelnemers aan de activiteiten van Wei & Maatschappij kunnen we dit project met recht een daverend succes noemen! Bovendien hebben we veel enthousiaste reacties van de deelnemers ontvangen. Door jonge melkveehouders te voorzien van de juiste kennis en vaardigheden, dragen we bij aan een toekomstbestendige melkveehouderij in Nederland.

Met trots kijken we terug op het succes van Wei & Maatschappij. We blijven ons inzetten voor de educatie en ondersteuning van jonge agrariërs, zodat zij klaar zijn om de uitdagingen van morgen aan te gaan. 



Vezelgewassen zoals vlas bieden kansen om bouwmaterialen te verduurzamen en koolstof langdurig vast te leggen.



‘De akkerbouw verandert mee’

Dit jaar werd wederom duidelijk:

klimaatverandering raakt de akkerbouw enorm.

Weersextremen komen steeds vaker voor. Als teler moet jij je kunnen wapenen, daarom lopen er verschillende onderzoeken. Ondertussen liggen er kansen om bij te dragen aan oplossingen, bijvoorbeeld met de teelt van eiwit- en vezelgewassen.

Klimaat, als akkerbouwer heb je er dagelijks mee te maken. De gevolgen van het veranderende klimaat kunnen groot zijn. “De ene teler is daar meer mee bezig dan de andere”, merkt Lotte van Dueren den Hollander, Coördinator Kennis bij BO Akkerbouw. “Het verschilt heel erg per regio. In sommige regio’s is zoetwateraanvoer bijvoorbeeld helemaal nog niet zo’n issue.” Toch ziet zij veel animo voor het thema klimaat en de kennis en teeltconcepten die ontwikkeld worden. Dat gebeurt onder meer vanuit het onderzoeksproject Zoetwaterboeren. “In dit project wordt een watersysteem ingericht op een akkerbouwbedrijf, waarmee de teler zelfvoorzienend probeert te worden in zijn wateraanvoer. Onder meer door regenwater op te vangen en op te slaan in een zoetwaterbel onder zijn percelen. Daarmee functioneert het zoete water bovendien als barrière voor omhoog komend kwel.”

Actueel onderwerp

Afgelopen jaren werd ook veel kennis vergaard in de onderzoeksprojecten Klimaatadaptatie Open Teelten en Beter Bodembeheer. “We hebben onder meer gemerkt dat het niet zozeer gaat om hoeveel kilo’s er van het land komen, maar of je gewassen überhaupt van het land of in de grond kan krijgen. En welke maatregelen je kunt treffen om percelen weerbaar te maken tegen wateroverlast en droogte.” Klimaat blijft volgens Van Dueren den Hollander dan ook een actueel onderwerp in het onderzoeksprogramma van BO Akkerbouw.

“Er zijn veel onderwerpen aan te koppelen, van bodembeheer tot druppelirrigatie. En ook de teelt van nieuwe gewassen.”

Onderdeel oplossing

Als het gaat om klimaatverandering is de akkerbouwsector ook onderdeel van de oplossing. De teelt van eiwitgewassen, zoals veldbonen, past in de groeiende vraag naar meer plantaardige en gezonde voeding. Bovendien wortelen deze gewassen dieper, waardoor ze bijdragen aan een goede bodemstructuur. Daarnaast biedt de teelt van vezelgewassen voor biobased toepassingen kansen om bouwmaterialen te verduurzamen en koolstof langdurig vast te leggen. Dit vraagt echter wel om een goed verdienvermogen voor telers. Daar zijn sterke ketens voor nodig. Tot slot kan de akkerbouw een belangrijke rol spelen op het gebied van duurzame energie, waterstofproductie en lokale samenwerking.

Klimaatagenda Akkerbouw

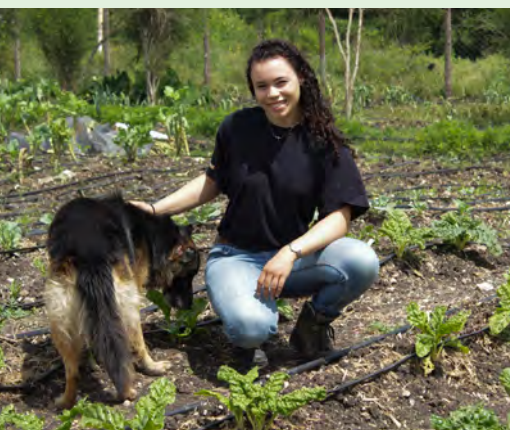
BO Akkerbouw vertegenwoordigt de hele akkerbouwketen en zet stevig in op klimaat. Alle schakels in de keten zijn onderdeel van het probleem én de oplossing. De sector ziet kansen en heeft ambities om bij te dragen aan een fossielvrije economie. Dit wordt beschreven in de Klimaatagenda Akkerbouw die komend jaar wordt vernieuwd. De bestaande versie, uit 2018, beschrijft welke inspanning de sector moet leveren om bij te dragen aan de klimaatdoelen. Actuele ontwikkelingen en een veranderde scope vragen om een update van de agenda. Want de wereld verandert en de akkerbouw verandert mee.

“Realiseer je dat voldoende water van de juiste kwaliteit niet per definitie een gegeven is in de toekomst”, besluit Van Dueren den Hollander. “Ga op andere plekken kijken en ontdek hoe om te gaan met klimaatverandering. Welke maatregelen kunnen relevant zijn voor jouw situatie? Ondernemers hebben altijd creatieve oplossingen.”

Benieuwd hoe jij als akkerbouwer kan inspelen op het veranderende klimaat? Scan de QR-code en bekijk de infographic.



Medewerker aan het woord



Naam: Naomi de Rijk

Leeftijd: 22 JAAR

Functie bij NAJK: Bestuursondersteuning en secretariaat

Naomi de Rijk werkt sinds 1,5 jaar bij NAJK als bestuursondersteuner van HAJK en sinds kort ook op het secretariaat. Ze werkt mee op het melkveebedrijf van haar ouders in Alphen aan den Rijn en is bezig met het afronden van de opleiding Dier- en Veehouderij. Voor haar afstudeerstage ging zij naar Kenia, waar ze stageliep op een boerderij met sociale werkplek.

Als nuchtere 22-jarige student besloot ik de uitdaging aan te gaan en met mijn vier jaar agrarische scholing de leerboerderij te helpen ontwikkelen. Mijn taken: een melkmachine introduceren, het rantsoen optimaliseren en de jongens leren hoe ze zuivel kunnen maken. Hoe moeilijk kan dat zijn? Al snel bleek dat deze nuchtere 22-jarige nog veel te leren had. Hieronder een kleine inkijk van mijn ervaring in Kenia.



De Osiligifarm (vrij vertaald 'Boerderij de Hoop') biedt een thuis aan twintig tot dertig jongeren uit de sloppenwijken en kansarme omgevingen waar drugs en stelen dagelijkse realiteit zijn. Ze wonen intern op de boerderij. Soms kunnen ze niet naar huis omdat ze betrokken zijn bij bendes, of omdat ze geen huis

hebben. Anderen komen uit de jeugdgevangenis en volgen het traject als alternatieve straf. Ondanks hun omstandigheden hebben de jongens humor, respect en een groot hart.

De eerste dagen in Kenia voelden als weken. De cultuur is zo anders dat het lastig is mijn plek te vinden. Daarnaast is Nairobi is een miljoenenstad, wat voor een meisje dat normaal tussen de koeien staat, toch wel echt wennen is. Maar tijdens mijn eerste week op de boerderij licht mijn boerinnenhart al gauw weer op – ik mag weer aan het werk.

Om half zeven 's ochtends sta ik met mijn nieuwe overall en goed gedrag in de koeienstal. Eén van de jongens zet een krukje, gemaakt van een jerrycan, en een emmer voor me neer: melken maar. Ik was blij dat ik melk uit het uier kreeg, want ondanks mijn opleiding aan de agrarische hogeschool, was dit de eerste keer dat ik een koe geheel met de hand molk. Als mijn opa dat eens zou weten...

Hoewel ik het leuk vond om met de hand te leren melken, leek het me fijn als de minimelker ons ook een handje kon helpen. Na een tripje naar de monteur, een nieuwe pulsator en een passende ketel, was het probleem gelukkig opgelost. De jongens hadden de melkmachine al snel onder de knie. Toen een kalfje per ongeluk een van de slangetjes doorknabbelde, leerden de jongens ook dat nieuwe machines nieuwe verantwoordelijkheden met zich meebrengen (en een slot op het bergingshok).

De jongens zijn tussen de 16 en 18 jaar wanneer ze op de boerderij komen en volgen een traject van twee jaar. Ze krijgen scholing in land- en tuinbouw en doen de dagelijkse werkzaamheden op de boerderij, onder begeleiding van een team docenten. Door middel van een puntensysteem laten de jongens hun motivatie zien, krijgen ze inzicht in hun vooruitgang en leren ze hoe ze hun toekomst zelf in de hand hebben.

De leerboerderij heeft een omvang van in totaal zes hectare. Een deel van dit areaal is ingericht voor het telen van vollegrondsgroente. Ook zijn er een aantal kassen waarin sla wordt geteeld op water (hydrocultuur/DWC). De veestapel bestaat uit honderd varkens, drie melkkoeien en een aantal legkippen.



Het raakt me om te zien hoe de jongens gepassioneerd raken voor het kweken van groenten of het houden van koeien en varkens, op zo een manier dat ze bereid zijn het leven van drugs, criminaliteit en bendes achter zich te laten. Als de jongens na twee jaar de boerderij verlaten zijn

ze veranderd van kansarme of verslaafde tieners naar agrariërs die een kansrijk bestaan hebben in de maatschappij. Ze tellen ineens mee. Na afloop van het traject krijgen de jongens direct een baan aangeboden bij een omliggende boerderij, waardoor ze niet terug hoeven naar hun vroegere omgeving en gegarandeerd werk hebben.



‘Tegen hitte kun je meer

Dat klimaatomstandigheden impact op je bedrijf hebben, zal bij iedere boer bekend zijn. NAJK ging hierover in gesprek met twee leden, een akkerbouwer uit Noord-Holland en een melkveehouder uit Limburg. Beide jonge boeren vertellen over de gevolgen van de extreme weersomstandigheden op hun bedrijf en hoe zij hiermee omgaan.

Auteur: Lievijs Hogeboom, communicatie NAJK Beeld: Abbie Ainslie

Op het melkveebedrijf met 280 koeien van Mayco ten Kate, wordt al sinds 2001 met melkrobots gemolken. In 2010 is een compleet nieuwe stal gebouwd met vier robots. Op de 124 hectare aan land wordt rogge, maïs en gras geteeld.

Wat zijn jouw plannen voor de toekomst?

“Ik zie toch wel meer in het verder optimaliseren van het bedrijf. Met technologie kunnen we nog veel meer optimaliseren, om alles nog een stuk beter te kunnen gaan doen. Ik wil binnen nu en vijf jaar bijvoorbeeld ook investeren in een automatisch voersysteem om de arbeid die op het bedrijf nodig is te verminderen.”

Welke impact van het klimaat zie jij op jouw bedrijf?

“Het wordt steeds lastiger om goed ruwvoer te telen door het veranderende klimaat en de mestregelgeving.” Daarnaast noemt Mayco dat er meer weersextremen lijken te zijn dan een stabiel, warm klimaat en dat zorgt voor uitdagingen. “Het heeft heel lang geduurd tot we onze eerste snede konden maaien, het was uiteindelijk pas 9 juli dat het laatste deel eraf kon. Je ziet dat die kwaliteit zo slecht is, dat we het eigenlijk niet aan onze koeien kunnen voeren. Het wordt richting het najaar wel een uitdaging om voldoende en kwalitatief goed voer in de kuil te hebben”, vertelt Mayco.

**“Het wordt steeds lastiger om goed
ruwvoer te telen
door het veranderende
klimaat en de
mestregelgeving.”**

– MAYCO TEN KATE –

Wat doen jullie om je in te dekken tegen weersextremen?

“Tegen de hitte kun je eigenlijk veel meer doen dan tegen regen. Koeien hebben ook het meest last van die extreme hitte”, vertelt de jonge melkveehouder. Zo zijn de daken bij hun stal geïsoleerd en is het plan om meer ventilatoren in de stal te hangen: “Uiteindelijk zorgen de koeien voor het inkomen, dus die moeten het ook het beste hebben.”

Investeren in beregenen ziet Mayco niet zitten. “Het kost ontzettend veel geld en tijd, maar is nog steeds geen garantie dat je fatsoenlijk voer in de kuil hebt zitten. Daarnaast is het risicovol, gezien de beregeningsverboden die er in de regio aan zitten te komen. Wij kijken meer naar het uitbreiden van onze opslagen, om voor meerdere jaren voer op te kunnen slaan.” Zo hoopt hij periodes van extreme weersomstandigheden te kunnen overbruggen.

Denk je dat de gevolgen van klimaatverandering anders zijn voor de akkerbouwsector?

“Ik denk dat de gevolgen voor de akkerbouw nog extremer zijn, omdat zij echt afhankelijk zijn van wat er op de akker gebeurt. Melkveehouders hebben natuurlijk koeien die voor het inkomen zorgen. Daarnaast kunnen maïs en gras nog redelijk wat hebben aan weersextremen, maar veel akkerbouwgewassen veel minder.”

Wat is jouw tip aan melkveehouders om je te kunnen wapenen tegen weersextremen?

“Zorg dat je investeert in voldoende voeropslag om voor een langere periode voer op te kunnen slaan! Zo kun je op het moment dat je veel ruwvoer kan telen, je voorraden vullen.”



Mayco ten Kate (30)

WOONPLAATS:

Nederweert (Limburg)

OPLEIDING:

Dier- en veehouderij

BEDRIJF:

Melkveebedrijf met 280 koeien

doen dan tegen regen'

NAJK'ers aan het woord

Op het akkerbouwbedrijf van Joost Waiboer worden aard-appels, suikerbieten en tarwe geteeld. Daarnaast wordt groenbemesterszaad vermeerderd en een deel van het land verhuurd voor tulpenbollen. In totaal heeft het bedrijf 125 hectare, waarvan alle percelen rondom het huis liggen. Dat is natuurlijk een luxe, maar het betekent ook dat wanneer het regent, vaak alle percelen de dupe zijn.

Wat zijn jouw plannen voor de toekomst?

"Het zo hoog mogelijk houden van de kwaliteit van de bodem, wat ook weer positief werkt op het product natuurlijk, maar ook helpt met dit weer." Daarnaast noemt Joost dat hij in de toekomst de ambitie heeft om meer in te zetten op mechanisatie, om zo arbeid te verminderen.

Welke impact van het klimaat zie jij op jouw bedrijf?

"We hebben eigenlijk op ieder perceel wel problemen, op een deel van de lichtere percelen zijn aardappels gestikt, op een ander deel waar de grond zwaarder is, zijn ze verzopen", vertelt Joost. Vooral de clusterbuien zijn volgens hem de oorzaak van de problemen. "Heb je de hele dag miezer, dan zakt het langzaam door die bodem heen, dat is geen probleem. Met de clusterbuien van dit jaar valt er gewoon te veel, te snel." De jonge akkerbouwer ziet ook de impact van de regen terug in de mineralen van zijn bodem: "We hebben de bodem laten meten en in de grond van sommige percelen zat helemaal geen stikstof meer. Wij telen heel veel groenbemesters om die bodem een beetje gezond te houden, maar na een tijdje spoelt dat allemaal uit."

"Zorg dat je bodem zo gezond mogelijk is en dat het water alle kanten op kan."

- JOOST WAIBOER -

Wat doen jullie om je in te dekken tegen weersextremen?

"We hebben over de gehele boerderij verschillende soorten stuwen geplaatst, onder andere om zoet water vast te houden maar ook om sloten volledig af te kunnen sluiten. Daarnaast hebben we veel geïnvesteerd in onze bodem. Bij één perceel bleef altijd veel langer water staan dan bij de andere, toen zijn we proefkuilen gaan graven en bleek dit door een veenlaag te komen. Als veen uitdroogt, wordt het net een telefoonboek, dus komt er geen water meer doorheen. We hebben daar een nieuwe drain ingezet met stierzand er bovenop, hier zag je direct het resultaat van met de afwatering. Daarom zijn we dat nu bij andere percelen ook gaan doen. Het water kan door het zand beter bij de drain komen."

Denk je dat de gevolgen van de klimaatverandering anders zijn voor de melkveesector?

"Uiteindelijk zitten we in hetzelfde schuitje, ze zullen het niet makkelijker hebben dan wij. In het begin dacht ik wel: had ik maar



Joost Waiboer (28)

WOONPLAATS:

Anna Paulowna (Noord-Holland)

OPLEIDING:

Agrarische bedrijfskunde

BEDRIJF:

Akkerbouwbedrijf met 125 hectare

alleen gras. Maar de melkveehouders hebben eigenlijk ook nooit mooie droge dagen gehad dit jaar om het knap binnen te krijgen of mest uit te rijden. Voor niet één sector die met de natuur te maken heeft is een clusterbui welkom, of een te lange periode van droogte. Het is voor iedereen een waardeloos jaar!"

Wat is jouw tip aan akkerbouwers om je te kunnen wapenen tegen weersextremen?

"Zorg dat je bodem zo gezond mogelijk is, dat het water alle kanten op kan en wees geduldig! Ga niet te vroeg het land op en niet te laat er weer af. Het is belangrijk dat je wacht tot de grond het kan hebben, anders zit alles erin en zie je daarna de ellende ervan. Daarnaast is het geen overbodige luxe om een vuilwaterpomp en een greppelfrees in je schuur te hebben staan, maar dat zijn eigenlijk noodoplossingen."

GA OOK VOOR WINTERGERST IN JE BOUWPLAN

- Tot eind oktober kun je wintergerst zaaien en zomer 2025 vroeg oogsten. Dat geeft spreiding en ruimte voor nateelt, bijvoorbeeld voor aaltjesbestrijding met tagetes/bladrammenas.
- Ten opzichte van wintertarwe vraagt het gewas minder input en kan het beter tegen droogte, zodat opbrengstpotentie (ook op lichte gronden) en saldo zeker zo interessant zijn.
- Telt als rust- én vanggewas, dus ideaal na bijvoorbeeld aardappelen of maïs op zand en löss want er geldt géén stikstofkorting bij oogst van je voorvrucht na 1 oktober.

Aanbevolen zijn rassen met standaard ingekruiste resistentie tegen vergelingsvirus (BYDV): LG ZELDA (brouwgerst) en LG ZORICA (voergerst).



Limagrain Field Seeds

Een editie met uitdagingen



In de MaïsChallenge gaan dit jaar 50 individuele deelnemers en drie scholenteams de uitdaging aan om hun maïsteelt te optimaliseren. De focus hierbij ligt op het verhogen van ruwvoerrendement en het verkleinen van de CO₂-voetafdruk. Dit leerproject wordt geïnitieerd door Limagrain Nederland, FrieslandCampina en NAKJ.

Tekst en beeld: Limagrain

Na theorie komt praktijk

De kick-off in maart startte met presentaties van de organiserende partijen. Vervolgens gingen de aanwezige deelnemers in discussie over verschillende thema's rondom de maïsteelt. Met de theorie zit het dus wel goed, maar de praktijk ziet er anders uit. Vanaf oktober 2023 regende het voortdurend, waardoor de grond zwaar verzadigd raakte en er enorme plassen op het land stonden. Het was vrijwel onmogelijk om mest uit te rijden en met het landwerk te beginnen. Het zaaien van de maïs begon pas eind april en duurde tot in juli. Dat betekende dat er in juli maïs stond van tien centimeter tot ruim boven de twee meter met de pluim in aantocht.

Ervaringen delen

De MaïsChallenge App werd druk gebruikt om ervaringen te delen en elkaar tips te geven over hoe om te gaan met de wateroverlast. Dat zag er voor iedereen anders uit. Zo ging Otto van Zoelen het gevecht aan met regenwater, overstroomde uiterwaarden en kwelwater.

Daan Vermeer deelde ook een foto van een keurig ingezaaid maïsveld na een enorme bui; gelukkig trok dat perceel goed bij. Jarno Buys was genoodzaakt greppels in het maïspaneel te trekken en zelfs dat viel niet mee. Hij moest daarom laat zaaien, maar uiteindelijk stond het gewas er medio juni toch goed op. Hoe anders bij Laura Nijhof - zij had op 12 mei de maïs al in 2-3 bladstadium boven staan en dat resulteerde eind juni in een fors en egaal gewas.

De eerste beoordelingen

Ondertussen worden alle deelnemers voor de tweede keer bezocht door de teeltspecialisten van LG. Na een opkomstcheck is het tijd voor het bekijken van het gewas vlak voor de oogst. De laatste ronde volgt komende winter, waarbij wordt gekeken naar de kwaliteit van de opslag. Hoe je maïs het beste kunt conserveren is één van de onderwerpen die aan bod kwam tijdens de drie masterclasses eind augustus, bij verschillende Foqus-bedrijven van FrieslandCampina. Het geleerde kan dus meteen in de praktijk worden gebracht tijdens het inkuilen.

Richting de oogst

De MaïsChallenge-deelnemers hebben dit jaar ook toegang tot Agrility, de digitale teeltservice van LG. Ze volgen daarmee online de ontwikkeling van het gewas en krijgen een voorspelling van het optimale oogstmoment. Daarnaast wordt ook de CO₂-vastlegging berekend, deze uitkomsten tellen mee in de beoordeling voor de MaïsChallenge.

Slotsessie MaïsChallenge

Het blijft nog even spannend wie de winnaars zijn, de slotsessie vindt plaats op donderdag 13 februari 2025 op de Aeres Hogeschool in Dronten. Naast de vaste prijzen voor individuele deelnemers en scholenteams is er ook nog een speciale prijs van FrieslandCampina voor inspanningen op het vlak van akkerrandenbeheer. Dus zet hem op, veel succes in het laatste traject van de challenge! 



Samenwerken is sleutel tot extensiever boeren



Siebe van de Crommert woont samen met zijn vriendin en zoontje van 1,5 in het Brabantse Erp, in het beekdal van de Leijgraaf. Drie jaar geleden nam Siebe het bedrijf met 30 hectare grond van zijn ouders over. Door samen te werken met waterschap, gemeente, provincie en andere boeren, is inmiddels 80 hectare huiskavel met elkaar verbonden in het beekdal. Vanaf 2022 beheren Siebe en collega-melkveehouder Wilco Verbruggen dit samen. Beiden nemen generatieslange ervaring met zich mee.

Tekst: Naëmie Boone (Wageningen University & Research) Beeld: Gertjan van Ginkel

Siebe, zijn ouders, Wilco en zijn vrouw beheren op dit moment 140 hectare grond en zorgen voor 180 koeien. De koeien verblijven in een potstal en gaan 's zomers naar buiten, waar ze op ongeveer 35 hectare grond weiden. Op het erf bevindt zich ook een kaasmakerij en een kaaswinkel, waar

omwonenden lokale producten kunnen kopen. Op het bedrijf is ruimte voor mensen die re-integreren in de maatschappij. Zij helpen bijvoorbeeld met kaas-gerelateerde taken of het maaien van het gras. "Heel leuk om te zien hoe zij stappen in de goede richting zetten", zegt Siebe.

Extensieve landbouw

Het bedrijf is biologisch, grondgebonden en zelfvoorzienend. De kaasproductie begint in de wei, waar de koeien hun eigen kruidenrijk gras eten. In de winter krijgen de koeien voer van eigen grond. "We zijn het hele jaar bezig met het instandhouden van kruidenrijke weiden. Dat is echt mooi werk, maar hier hoort Jacobskruiskruid uitsteken ook bij." Siebe geeft dan ook aan intrinsiek gemotiveerd te zijn. "Of je kiest ervoor om helemaal natuurinclusief of biologisch te worden, of niet. Je moet wel echt keuzes

maken. Je moet er vol voor gaan."

Hij haalt plezier uit de variatie in het werk en de verbinding met anderen. Dat mensen hun waardering uitspreken geeft energie. De weidegang vindt hij één van de mooiste dingen om te zien. "Die koppen die omlaaggaan om lekker te grazen, dan weet je gewoon dat er melk wordt gemaakt."

Het doel van Siebe was om richting biologisch en meer extensief te gaan. De kansen die er lagen wat grond aangaat, heeft hij met beide handen aangegrepen. Het waterschap had grond gekocht rondom zijn percelen om verbindingsszones te realiseren. Dit mocht hij onder bepaalde voorwaarden pachten. Ook erfpacht van provinciegrond was mogelijk. Samen met het waterschap, de gemeente en de provincie is er een gebiedsinrichting gemaakt. "Door aan de voorkant betrokken te zijn bij het ontwerp, zorg je ervoor





Siebe van de Crommert, 30 jaar

UIT

Erp, Noord-Brabant (zandgrond)

OPLEIDING

Bedrijfskunde en agribusiness aan de HAS



dat je niet wordt vergeten in het plan." Volgend jaar gaan Siebe en Wilco zich richten op verdere extensivering op een nieuwe plek, die omgeschakeld moet worden naar biologisch. Ze hopen op het maken van langjarige afspraken, aangezien jaarlijkse pacht onzekerheden met zich meebrengt. Het plan is onder andere om zich samen met een nieuwe partner te richten op een stuk groenteteelt. Siebe geeft aan dat er altijd dingen beter kunnen en dat hij steeds op zoek is naar deze verbeteringen. Slim inspelen op veranderingen en adaptief meebewegen brengt kansen met zich mee en draagt bij aan de toekomstbestendigheid van het bedrijf.

De zoon van Wilco volgt nu een opleiding

in Dronten en wil graag meehelpen. "De volgende generatie staat al klaar!"

Verdienmodel

De focus ligt met name op het zo laag mogelijk houden van de kosten, met weinig machines, veel weidegang en weinig input van buiten. De inkomsten van de kaas worden gebruikt voor productontwikkeling, machines en personeel. De ondernemers willen biologisch blijven, efficiënt melken en blijven werken met 100 procent Holstein-koeien. Per hectare landbouwgrond wordt minder geproduceerd dan bij intensieve landbouw. Ook is er minder input van buiten, zoals het gebruik van veevoer en kunstmest. "Er is wel een discussie gaande over

waarom je vanuit duurzaamheidsoogpunt überhaupt geen dieren zou moeten hebben, maar ik denk dat we in het juiste gebied zitten om juist wél duurzaam dieren te houden. Ik zie mezelf meer als natuuronderhouder dan als boer. Ik hoop dat ik dat over 15 jaar wel oprechter kan zeggen, want op dit moment is dat nog niet voor 100 procent zo."

Advies voor jonge boeren

Wat Siebe mee wil geven is: "Richting extensief gaan moet je echt heel graag willen en leuk vinden. Kijk naar wat je zelf leuk vindt om te doen, waar je goed in bent en waar je bedrijf staat. Heb vertrouwen in jezelf en trek je niets aan van wat anderen vinden".



Haal het beste uit je melk



FrieslandCampina
nourishing by nature

Belonen van extra inspanningen

Voor toekomstige generaties werken we samen aan concrete klimaatdoelstellingen. Focus planet is ons kwaliteits- en duurzaamheidsprogramma. Hiermee belonen we leden voor resultaten op het gebied van diergezondheid en -welzijn, biodiversiteit, klimaat en weidegang. Zo kun jij je ontwikkelen op basis van jouw eigen kracht en vakmanschap.

Meer weten of lid worden? Bekijk onze 8 zekerheden.



Bekijk de 8 zekerheden hier.



29 NOVEMBER 2024
VEENHUIZEN (DRENTHE)

SAVE THE DATE



EXPEDITIE AGRIFIRM



Ontmoet elkaar



Ga op excursie



Laat u inspireren

De uitnodiging volgt! Bekijk sfeerfoto's van de vorige editie op
expeditie-agrifirm.nl




Interpolis.
Glashelder

Innovatiefonds
Hagelunie


PARTNER

‘De mooiste plannen beginnen bij ondernemers’

In de plantaardige sector liggen veel uitdagingen. Bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie, gewasbescherming, duurzaamheid en arbeid. Innovatie is enorm belangrijk om deze uitdagingen het hoofd te bieden. Vernieuwingen in teelt, grondbewerking, bewaring of opslag: blijven innoveren en investeren is lastig als je inkomsten onder druk staan. Het Innovatiefonds Hagelunie, waar Interpolis deel van uitmaakt, biedt een helpende hand. Dit innovatiefonds geeft financiële ondersteuning aan innovatieve projecten in de land- en tuinbouw.

De rol van Interpolis ligt voor de hand. Manager Jaap Breugem: “Met innovatie ondersteunen we onze klanten, verbeteren we efficiëntie en kunnen we bijdragen aan weerbare bedrijven die klaar zijn voor de toekomst.”

Een actueel voorbeeld: onvoldoende zoet water in Schouwen-Duiveland

Door het gebrek aan voldoende zoet water is het teeltrisico in dit gebied hoog. De kwaliteit van het gewas valt vaak tegen, daardoor zijn opbrengsten laag en blijft er weinig geld over voor innovatie. Zonder zoet water is er weinig toekomst voor de agrarische sector op Schouwen-Duiveland. Om het gebied wel een duurzame toekomst te bieden, ontwikkelden een aantal initiatiefnemers met agrariërs een plan om zoet water via een pijpleiding aan te voeren en te verdelen op het eiland. Ze dienden dit plan in bij Innovatiefonds Hagelunie en kregen financiële steun, waardoor er een haalbaarheidsstudie gedaan kon worden.

Een bijdrage uit het Innovatiefonds Hagelunie kan grotere problemen voorkomen

In Zeeland was de uienoogst al enkele jaren mislukt vanwege droogte en het verbod op beregenen. Met financiële steun vanuit het innovatiefonds wordt hier onderzoek gedaan, onder andere naar

drip-druppelirrigatie. Dat blijkt erg goed te werken. Die praktische technieken en methodes ontstaan vanuit een goed idee. En vanuit de invalshoek: ‘hoe krijgen we dingen wel voor elkaar?’.

Waar ligt jouw uitdaging? Wij roepen je op om je ideeën met ons te delen!

Vice-voorzitter van het bestuur en akkerbouwer Leon de Geus: ‘Ik daag je uit. Pak het op, schrijf een plan en klop bij ons aan!’ Iedereen met een idee kan bij het Innovatiefonds Hagelunie aankloppen. ‘Het fonds dient als vliegwiel van de vernieuwing, de mooiste plannen beginnen bij de primaire ondernemer. Als je die plannen kan toetsen en doorontwikkelen, dan zorg je voor een toekomstbestendige sector. Dat betekent dus dat kennis wordt gedeeld en iedereen er voordeel uit moet kunnen halen.’ 

Meer weten?

Alle voorwaarden en de procedure kun je lezen op de website www.innovatiefondshagelunie.nl.

Groenbemesters en kortschildkevers inzetten als natuurlijke bestrijding tegen trips



De 28-jarige Martijn Hendrickx heeft samen met zijn ouders een vollegrondsgroenteteeltbedrijf in het Noord-Brabantse Ossendrecht. Tijdens zijn buitenlandse stage in Australië maakte Martijn kennis met het inzetten van natuurlijke vijanden in combinatie met gewasbeschermingsmiddelen en hier is hij thuis, samen met het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW), ook mee aan de slag gegaan.

Tekst: Christel Klok
Beeld: Kim van Hekken

Op het bedrijf van familie Hendricks worden koolrabi, prei, zoete aardappelen en knolvenkel op 50 hectare grond geteeld. Met zijn inzet als DAW-demobedrijf probeert Martijn de juiste mix te vinden bij de bestrijding van schimmels en insecten. In de prei heeft het NAJK-lid veel last van trips en daar wilde hij wat aan doen.

Hoe bestrijden jullie de trips in de prei?

"Vorig jaar zijn we begonnen met de proef en hebben we vóór de preiteelt de groenbemester Facelia ingezaaid om kortschildkevers te lokken", legt de jonge groenteteler uit. "De kortschildkever bestrijdt de poppen en larven van de trips, voordat de prei geplant wordt. Vervolgens heb ik de Facelia ondergewerkt en is de prei geplant. Dit jaar wilden we dat weer proberen, maar door het natte voorjaar is het helaas niet gelukt om de groenbemester in te zaaien. Zonde, want naast de bestrijding van de trips, behoud je door

"Wij hebben veel meer ondergrondse organismen in de bodem dan een collega uit de buurt"

het zaaien van een groenbemester ook de nutriënten in de bodem. Dat zagen we ook terug bij de bodemonsters. In vergelijking met een collega-boer uit de buurt hadden wij veel meer ondergrondse organismen in de bodem en dit zag je ook terug op het land. Win-win!"

Hoe lijkt het verder dit jaar?

"Ondanks dat we dit jaar geen Facelia konden zaaien, zetten we wel de kortschildkevers in als natuurlijke vijand tegen trips. Eind juli hebben we de prei geplant en in augustus zijn de kortschildkevers op verschillende manieren uitgezet: via kweekemmers, pvc-buizen, maar ook los op het perceel. Vorig jaar zagen we al een licht positief effect op de uitgezette percelen, zonder dat het echt een 'tripsjaar' was. Dit jaar staan er veel uien in de buurt, wat meestal ook meer trips betekent. Hopelijk werpt de proef dit jaar dan ook nog meer zijn vruchten af."

Martijn wil als DAW-demobedrijf zijn werkwijze laten zien, maar vooral ook ervaringen en kennis met andere boeren uitwisselen. "Ik wil het bedrijf van mijn ouders overnemen en zie tegelijkertijd grote uitdagingen op ons afkomen. Daar wil ik op reageren, want uiteindelijk moet men blijven eten!"

Ook benieuwd wat groenbemesters voor jouw bedrijf kunnen betekenen? Volg nu de gratis online cursus!

Met de gratis online cursus kom je als agrariër meer te weten over het telen van groenbemesters binnen je bedrijfsvoering. Na het succes van deel één met meer dan 600 deelnemers heeft de online cursus nu nieuwe, verdiepende modules.



Scan de QR-code en meld je aan!



Leidende rol in Europese Landbouw:

NAJK's betrokkenheid bij CEJA

Peter Meedendorp en Gerben Boom werken allebei in Brussel aan de toekomst van de land- en tuinbouw van Europa. Peter als voorzitter van CEJA (Conseil Européen des Jeunes Agriculteurs, wat in het Nederlands Europese Raad van Jonge Boeren betekent) en Gerben als bestuurslid namens het NAJK. Wat doen zij daar en wat gebeurt er in de hoofdstad van Europa? BNDR sprak hierover met Gerben.



Organisatiestructuur CEJA

CEJA is een organisatie die ongeveer 2 miljoen jonge boeren in Europa vertegenwoordigt. Deze zijn verdeeld over 33 lidorganisaties uit 22 EU-lidstaten en vertegenwoordigers uit Servië en het Verenigd Koninkrijk. Maandelijks komen de leden van CEJA met het dagelijks bestuur bijeen om te vergaderen over standpunten en de huidige ontwikkelingen. Het NAJK zit op dit moment in een unieke positie. Het heeft namelijk niet één maar twee bestuurders die actief zijn in Europa. "In juni 2023 is Peter voor twee jaar benoemd tot voorzitter van CEJA. Dit zorgde ervoor dat hij niet meer alleen namens Nederland naar Brussel gaat, maar namens alle organisaties. Dat was het moment dat ik de portefeuille Internationaal overnam en Peter binnen het NAJK algemeen bestuurder werd."



Belangrijke thema's

In juni van dit jaar waren de Europese verkiezingen, een belangrijk moment dat eens in de vijf jaar plaatsvindt. "De verkiezingen laten zien dat Europa meer verdeeld is dan ooit. Veel mensen zijn ontevreden over het beleid van de afgelopen jaren of maken zich zorgen over de toekomst van de landbouw, klimaatverandering en de oorlogen in Oekraïne en het Midden-Oosten. Als jonge boerenorganisatie proberen we altijd te zoeken naar oplossingen die passen bij iedereen." Ter voorbereiding op de Europese verkiezingen heeft CEJA gewerkt aan een verkiezingsmanifest met daarin de belangrijkste focuspunten voor toekomstig beleid vanuit het oogpunt van jonge boeren. En met succes, want op dit moment denkt CEJA samen met een aantal andere organisaties in opdracht van de Europese Commissie, na over de toekomst van de landbouw. "Een belang-

rijk moment waar we de kans hebben om een stukje toekomstvisie te creëren voor een van de grootste sectoren van Europa", vertelt Gerben. Daarnaast heeft de Europese Raad een paar weken geleden de strategische agenda voor de komende 5 jaar vastgesteld. Hierin komt naar voren dat er onder andere gefocust gaat worden op het versterken van de Europese industrie- en landbouwsector.

Toekomst

Op dit moment gaat de Europese Commissie aan de slag met het uitwerken van beleid dat aansluit op de strategische agenda, die vervolgens in wetsvoorstellen naar het parlement en de Europese Raad gestuurd wordt. "De verwachting is dat we de komende periode voorstellen gaan zien over het verbeteren van de waterkwaliteit, aanpassingen in het gemeenschappelijke landbouw beleid (GLB) en het terugdringen van emissies zoals koolstofdioxide en methaan. Op deze manier proberen we ons steentje bij te dragen aan een mooie toekomst voor de jonge boeren en tuinders in heel Europa!"

Volg CEJA ook op Facebook, X en Instagram om op de hoogte te blijven van het laatste nieuws.





Praktijkproef:

1.200 gram groei in speenperiode mogelijk

1.200 gram groei per dag in de speenperiode. Het klinkt bijna te mooi om waar te zijn. En toch zijn dit de bewezen resultaten van een praktijkproef in een samenwerking met Kalvolac en Agrifirm. "Met name de tijd nemen om melkpoeder af te bouwen speelt een sleutelrol", aldus onderzoeker Klarieke Winters.

Meer weten over deze proef?

Ga snel naar www.kalvolac.nl/proefkalvolacpower



KALVOLAC

De nodige kopzorgen

Roel Pieter de Jong

Leeftijd: 25 jaar
Akkerbouw- en Pluimveebedrijf Mts.
de Jong in Ried (Frl), bestuurslid
(voorzitter) van AJF de Bouhoeke

Elke ochtend, nog voordat de zon opkomt, zijn de akkers al in beweging. In een jaar als dit krijgen ze het flink te verduren door de grote hoeveelheden regen. Overal waar je kijkt zijn plassen en natte plekken op de percelen te vinden of kun je half groeiende gewassen zien bloeien. Onze agrarische sector is van essentieel belang voor de Nederlandse economie en samenleving, echter staan we voor de vraag hoe onze toekomst eruit gaat zien.



Door zelf actief te participeren in activiteiten van agrarische jongeren hoor je uit veel hoeken de gemeenschappelijke vraagstukken die wij als (jonge) landbouwers voor de voeten krijgen. Schoon (drink)water, verzilting, landbouwgrond, voedselzekerheid en milieu, termen die de komende jaren gaan zorgen voor uitdagingen in de sector, uitdagingen die we moeten aangaan als ondernemers. Kijk naar de extreme hoeveelheden neerslag: kan dit tijdelijk worden opvangen en weer gebruikt worden om te irrigeren wanneer het gewas hierom vraagt? Projecten waar we als bedrijf in meegaan en mee experimenteren.

Een gezonde bodem speelt een cruciale rol bij deze uitdagingen, in natte jaren worden alle gebreken in de bodem kenbaar. Vraagstukken als bemesting, liggen percelen juist geëgaliseerd, is de drainage nog up-to-date, bandenkeuze, enzovoort. Wat voor voordelen kunnen er nog meer worden gehaald met groenbemesters, dierlijke mest en extensivering van bouwplannen? Interessante aspecten die de basis zijn voor een optimale bodem en plantgezondheid.

Ziektebestrijding in de gewassen zorgt ook dit jaar voor de nodige kopzorgen. Teeltjaar 2023 heeft gezorgd voor de grootste uitbraak van de aardappelziekte phytophthora in 30 jaar tijd. Ook dit jaar slaat de ziekte weer genadeloos om zich heen, biologische percelen die worden teruggespoten naar gangbaar. Waar gedacht werd dat gekruiste resistenties tegen phytophthora sterk waren, zien we dit jaar weer een dilemma in

de bestrijding van deze ziekte. Dit is een teken richting de politiek in Europa dat misoogsten en honger lijden agendapunten zijn om bespreekbaar te maken. Vertelt dit ons misschien dat er bepaalde middelen nodig zullen blijven om gezond en genoeg voedsel te kunnen produceren?

Daarnaast wordt de vleeskuikensector de laatste jaren geconfronteerd met een reeks uitdagingen op het gebied van dierenwelzijn en klimaat. Dierenwelzijn krijgt op dit moment de prioriteit en dat gaat ten koste van het milieu. Virussen zoals de vogelgriep en reovirus hangen bij de meeste pluimveehouders nog boven het hoofd te spoken. Welke afweging gaat de sector maken op dit gebied? Vergunningen bij provincies zijn moeilijk te krijgen en investeringen zijn met deze snelle marktonwikkelingen, onbetrouwbare politiek en onzekere maatschappij niet altijd door te rekenen.

Alle ontwikkelingen die de komende jaren gaan spelen hebben enorme invloed op de bedrijven die door willen. Ook is het belangrijk dat de politiek met duidelijke kaders komt waarin men kan gaan ondernemen. In samenhang met het weer wordt hierdoor een groot deel van de markt beïnvloed. Desalniettemin kan de toekomst veelbelovend zijn voor de landbouw als er wordt gekeken naar de huidige marktonwikkelingen, fritesfabrieken die blijven groeien, wereldbevolking die moet worden gevoed en weersextremen die nog meer gaan leiden tot misoogsten. Al met al, ondernemen is zien wat iedereen ziet en daarmee doen wat niemand anders doet. 

Belangenbehartiging: meer dan



Achter de schermen behartigt NAJK de belangen van de jonge boeren en tuinders in de politiek. Ingewikkelde dossiers, zoals het klimaatdossier, het bedrijfsovernamefonds en het stikstofbeleid, zijn hier aan de orde van de dag. Het is een kleine greep uit de onderwerpen waar de dagelijks bestuurders zich keer op keer voor blijven inzetten. Hoe ziet deze belangenbehartiging er precies uit? En waar is NAJK momenteel druk mee? We geven je graag weer een uitgebreide update!

Tekst: Jelle Janssen (Strategisch coördinator bestuurs- & beleidszaken NAJK)
Beeld: Henk van Ruitenbeek

Bedrijfsovername

Op 1 mei is het vernieuwde platform Boer zoekt Boer gelanceerd in samenwerking met Rabobank, LLTB, ZLTO en LTO Noord. Het platform begeleidt buiten-familiaire bedrijfsovernames, door boeren zonder opvolger en opvolgers zonder boerderij met elkaar te matchen. Ben of ken je een zij-instromer of jongere broer/zus die droomt van een eigen bedrijf? Kijk dan nu op boerzoektboer.najk.nl!

De 'Subsidie voor de vestiging van jonge landbouwers' was van 3 juni tot 2 augustus opengesteld. Deze Vestigingssteun, waar NAJK hard voor heeft gelobbyd, biedt jonge boeren die vanaf 2023 een bedrijf overnemen een vrij te besteden subsidie van €80.000,-. Heb je de subsidie nog niet aangevraagd of neem je in de komende jaren een bedrijf over, dan is er volgend jaar weer een aanvraagronde. In totaal loopt de Vestigingssteun voor 5 jaar.

Nota Ruimte

De Nota Ruimte is een schets voor de toekomstige inrichting van Nederland waar het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat mee bezig is. NAJK heeft meerdere keren input geleverd voor het concept-voorontwerp. NAJK is van mening dat het belangrijk is dat de Nota er komt, echter moet landbouw een waardige afweging worden in plaats van een sluitpost. Dat is waar onze portefeuillehouder leefomgeving Merel Straathof in haar gesprekken met beleidsmakers, gebiedspartijen en andere stakeholders op inzet.

Convenant dierwaardige veehouderij

Binnen het convenant worden de mogelijkheden verkend om een onafhankelijke autoriteit vorm te geven. De 'marktmeester' fungeert om markt, vergunningverlening en bijvoorbeeld financierbaarheid te waarborgen. NAJK vindt het belangrijk dat er een onafhankelijke autoriteit komt die boven de partijen staat en objectieve beslissingen kan nemen. Op die manier willen we voorkomen dat grillige politieke beslissingen de beweging naar een dierwaardige veehouderijsector verstoren. Daarnaast lopen er gesprekken over de invulling van de Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) voor de vier sectoren. AMvB's zijn besluiten van de regering waarin wettelijke regels verder worden uitgewerkt: in dit geval gaat het om invulling van het begrip 'dierwaardigheid'. De deadline hiervoor is dinsdag 1 juli 2025.

Mestcrisis

NAJK heeft bij zowel het ministerie als de Tweede Kamer de aandacht voor de mestcrisis benadrukt. De portefeuillehouders hebben duidelijk gemaakt dat dit probleem opgelost moet worden, omdat er anders een koude sanering gaat plaatsvinden die vooral jonge boeren zal treffen. Na de zomer komt landbouwminister Femke Wiersma met een nieuw plan om de mestcrisis aan te pakken.

alleen praatjes en netwerken

Waterkwaliteit

8E ACTIEPROGRAMMA NITRAATRICHTLIJN (8E APN)

Een groot aantal ketenpartijen heeft zich verenigd in een consortium om invulling te geven aan het 8e APN. NAK zet hierbij in op een tweesporenbeleid. Het eerste spoor is doelsturing, waarbij de ondernemer geen maatregelen krijgt opgelegd maar wel verantwoordelijk is voor het behalen van resultaat. Het tweede spoor is generiek beleid, waarbij algemene maatregelen van toepassing zijn (zoals in voorgaande actieprogramma's). Hiermee kan de ondernemer zelf bepalen op welke manier hij/zij wil voldoen aan de voorwaarden. Deze methodologie staat of valt met een goed systeem om resultaten te meten en monitoren. Deze zomer zijn er gesprekken binnen het consortium geweest over hoe dit praktisch ingevuld kan worden met de technieken die nu beschikbaar zijn.

Sinds eind vorig jaar hebben Hilde, Ruben en Roy met de klankbordgroepen akkerbouw en melkvee gewerkt aan een inzet vanuit het NAK voor het 8e actieprogramma. Deze klankbordgroepen bestaan uit 30 leden, verdeeld over alle provincies. In dit proces hebben we ons verdiept in de onderzoeksrapportages over de Nitraatrichtlijn, Kaderrichtlijn Water en de mestderogatie. Vervolgens is er veel onderlinge discussie geweest, waarbij we tot een inzet zijn gekomen waarmee jonge boeren denken dat ze kunnen bijdragen aan het verlagen van nitraatconcentraties in grond- en oppervlaktewater. In vele gesprekken met de consortiumpartners en het ministerie werken we toe naar ons doel: een

doelgericht, effectief, uitvoerbaar en betaalbaar actieprogramma met maatregelen die passen bij een goede landbouwpraktijk. NAK onderstreept het belang van goede waterkwaliteit en de noodzaak om daar als agrarische sector aan te blijven werken: daarbij is het belangrijk voor het draagvlak dat we ons baseren op goede metingen die uit te leggen zijn en dat boeren verantwoordelijk worden gehouden voor het aandeel waar zij invloed op hebben.

GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN (GBM)

NAK heeft gereageerd op de internetconsultatie over een wijzigingsbesluit waarbij de minister het gebruik van alternatieven voor chemische GBM kan verplichten. NAK pleit ervoor dat de adviezen van het Ctgb over specifieke middelen altijd leidend zijn.

EXTREEM WEER

Om aandacht te vragen voor het extreem natte voorjaar zijn Hilde en Ruben bij het ministerie geweest om te pleiten voor beleidsaanpassingen. Belangrijke punten die ze overgebracht hebben zijn het tussentijds kunnen aanpassen van de Gecombineerde opgave en het verminderen van kalenderlandbouw. Het ministerie van LNV onderzoekt of het mogelijk is af te wijken van de kalenderlandbouw dit najaar, het oogsten voor 1 oktober en datum verplichte inzaai vanggewas. Het is inmiddels al mogelijk om de Gecombineerde opgave nog aan te passen.

Kom ons dagelijks bestuur ondersteunen!

Als Ondersteuner Dagelijks Bestuur ben jij de rechterhand van ons dagelijks bestuur, bestaande uit acht enthousiaste bestuurders met elk hun eigen portefeuille. Jouw rol is cruciaal om het bestuur soepel te laten opereren binnen de complexe wereld van de agrarische belangenbehartiging voor jonge boeren en tuinders.

Ben jij de bestuursondersteuner die wij zoeken? Stuur dan je cv en motivatiebrief naar sollicitaties@nak.nl.



UIT ALLE HOEKEN

De provinciale AJK's vormen de schakel tussen de lokale AJK's en NAJK. Via de 'Uit alle hoeken' houden we jullie op de hoogte van het laatste nieuws binnen de provincies.



Feenstra fotografie

FAJK helpt Flevoland met nieuwe Landbouwvisie

FAJK heeft Flevoland geholpen bij het formuleren van een breed gedragen Landbouwvisie voor 2044. Tijdens drie landbouwcafés in Emmeloord, Dronten en Zeewolde deelden boeren, studenten, Flevolandse inwoners en maatschappelijke organisaties hun inzichten en droombeelden. Deze input wordt door de provincie gebruikt voor toekomstig beleid.

Diversiteit in het Groningse bouwplan

Een breder bouwplan, met goed salderende en bodem optimaliserende gewassen, was het onderwerp van de veldbijeenkomst bij SNPA in Nieuw Beerta. Tijdens de rondgang zijn de teelten vlas, erwten, sperziebonen, uien en poot aardappelen bekeken, die biologisch geteeld worden. De Groot en Slot, De Schakel, Agrico Potatoes en Van de Bilt zaden en vlas vertelden over de kansen en uitdagingen van deze teelten in Groningen.



15-09-2024 Boerderijkijkdag



Boerderij-kijkdag

AJK Zuid-Limburg organiseert op 15 september weer de jaarlijkse Boerderij-kijkdag. Dit keer bij familie Janssen in Spaubeek. Een gemengd bedrijf met vleesvee, akkerbouw en huisverkoop. Altijd een gezellige dag waar veel te zien, te horen en te beleven is! Iedereen is van harte welkom!



Bedrijfsovernamecursus start in winter

ZAJK gaat in december weer samen met Arvalis de bedrijfs-overnamecursus organiseren. Hoe werk je stapsgewijs naar een bedrijfsovername toe? Naast jezelf en je partner heb je te maken met je ouders, broers en zussen. Wat willen zij en wat wil jij? Wanneer wil je het bedrijf overnemen, wat is de overnameprijs en welke regelingen moet je treffen? De cursus bestaat uit zes avonden met diverse sprekers. Interesse? Laat het ZAJK alvast weten via info@zajk.nl.





GrAJK

Zeiltocht in boerenpraam

Provinciaal bestuurders van AJF, GrAJK, HAJK, DAJK en FAJK stapten onlangs met elkaar aan boord voor een zeiltocht in een originele boerenpraam over de Friese meren. Het weer werkte helaas niet mee, dus alle hens aan dek en de zuid-wester kon op. Na de tocht was er tijd voor elkaar en konden de aanwezigen opwarmen en opdrogen. Een gezellige besturenavond volgde, allemaal met oog voor de toekomst van de jonge boer!



AJF



HAJK

Voorzitter van AJK Utrechtse Venen deelt het HAJK-kwartet uit aan koning Willem-Alexander!

HAJK is supertrots dat Mijke van der Laan (voorzitter Utrechtse Venen) het HAJK-kwartet heeft overhandigd aan de koning! Een leuk spel voor het gezin op de camping deze zomer! Het kwartet ligt ondertussen al op vele (provinciale) beleidstafels. Met een knipoog vragen wij aandacht voor realistisch beleid voor jonge boeren, onze toekomst is geen spelletje.



Brabants Agrarisch Jongeren Kontakt

BAJK

'Boer zoekt Boer in Brabant' loopt!

Matchmakingprogramma "Boer zoekt Boer in Brabant" gaat op zoek naar een win-winsituatie door agrarische bedrijven zonder opvolger te verbinden aan jongeren die boer willen worden, maar thuis niet die mogelijkheid hebben. De deelnemende bedrijven gaan van een aspergekwekerij, een biologische tuinderij tot aan een melkveebedrijf. Voor de kennismakingsfilmpjes en meer info kun je terecht op de website en sociale media van BAJK of stuur een mail naar info@bajk.nl

Melk leveren aan Farmel?

Dat kan!

Mogelijkheden binnen meerdere melkstromen zoals:

- ✓ On the way to PlanetProof
- ✓ Biologisch
- ✓ Weidegang
- ✓ Reguliere melk





AJK gespot

Rolde

In iedere BNDR zetten wij de spotlights op een andere AJK. Deze keer is AJK Rolde aan de beurt, een gezellige AJK waar saamhorigheid voorop staat. Wij vroegen voorzitter Ronald Smit wat deze AJK zo gezellig maakt en waarom leden zich er zo thuis voelen.

We organiseren altijd...

"Eigenlijk hebben we twee vaste vlaggenmasten. In de zomer is dat het laatste weekend van augustus, wanneer we het Agra-weekend organiseren. We starten zaterdagavond met een trekkeroriënteringsrit, trekkerbehendigheidsspellen en sterkste man/vrouw-spellen. Met daarna uiteraard een hapje en drankje voor iedereen. Op de zondag organiseren we ploegwedstrijden waarbij we kijken wie het mooiste een perceel kan ploegen. Vorig jaar hadden we zo'n 40 deelnemende ploegers in verschillende categorieën. Naast de ploegwedstrijden waren er activiteiten voor kinderen en een tent met wat eten en drinken. Tijdens het hele weekend kunnen zowel leden als niet-leden deelnemen.

De tweede activiteit die we altijd organiseren is een buitenlandse excursie in februari. Dan gaan we naar aangrenzende landen en bezoeken we akkerbouwers, loonwerkers en melkveehouders. We bezoeken een bedrijf en gaan in gesprek en discussie. Uiteraard is er tijdens de excursie tijd voor gezelligheid. Daarnaast organiseren we van september tot en met april maandelijks een excursie naar een bedrijf in ons gebied."

Het hoogtepunt van het afgelopen jaar was...

"Voor mij waren er twee hoogtepunten. We hebben een buitenlandse reis

georganiseerd, wat fantastisch mooi was. We hebben veel interessante bedrijven gezien en boer Haico van Boer zoekt Vrouw bezocht. Ook hebben we onze nieuwjaarsborrel gekoppeld aan een bijeenkomst voor de spuitlicentie. Daarvoor was een goede opkomst en we kregen veel positieve reacties. Voor ons als bestuur was dat een mooie verrassing, en we gaan dit zeker herhalen volgend jaar!"

Op de planning staat nog

"Ons Agra-weekend op 31 augustus en 1 september. Dat is tevens de start van het seizoen. Vanaf september organiseren we dan weer excursies."

Dit typeert AJK Rolde...

"Verbondenheid door vriendschap, dat is ook het belangrijkste. Veel vriendengroepen zijn ontstaan door AJK Rolde. Mensen komen met elkaar in contact door onze activiteiten. AJK Rolde is een gigantisch mooi netwerk, vooral nu de agrarische sector steeds kleiner wordt. Bij AJK Rolde voel je je nog steeds ergens thuis."

We kunnen niet zonder...

"Onze enthousiaste leden! Heel simpel. Zonder leden zouden we niet bestaan, en daar doen we het allemaal voor."

Leden werven we

"Door mensen te benaderen die actief zijn

in vriendengroepen. We vragen hen om kennissen mee te nemen en zo mensen aan AJK Rolde te koppelen."

Wist je dat...

"Onze naam is AJK Rolde, maar ons gebied is tien keer zo groot als alleen Rolde." 📍

Alle feitjes op een rij

Provinciale AJK:

DAJK
Aantal leden:
+/- 80 leden

Bestuursleden:

Ronald Smit - Voorzitter
René Meems - Penningmeester
Frank Warringa - Secretaris
Gerwin Berkepries - Bestuurslid
Manon Hagting - Bestuurslid
Rik Menninga - Bestuurslid

Aantal activiteiten per jaar:

+/- 10 activiteiten

Meest voorkomende sector:

Veehouderij

Meer info?

Bekijk onze Facebook-pagina of mail naar ajkrolde@hotmail.com



Stuur je beste foto in en win de NAJK-trui!



Aukje Terwisscha
winnaar juni-editie

De agrarische sector is natuurlijk de mooiste sector van Nederland en dat mag gezien worden! Scrol door je fotogalerij of maak een mooie foto van jouw bezigheden op het land, deel dit pareltje met NAJK en wie weet maak jij straks ook de blits met een spiksplinternieuwe NAJK-trui!

Hoe werkt het?

- Stuur vóór **3 november 2024** jouw foto in via communicatie@najak.nl of deel deze onder de bijbehorende Facebook-post
- Maximaal 3 foto's per deelnemer (per inzending per BNDR)
- Let op de kwaliteit van de foto's
- Je moet natuurlijk wel zelf de maker van de foto zijn!
- De winnaar wordt in de volgende BNDR en op onze Facebook-pagina bekendgemaakt.

WE HEBBEN EEN WINNAAR!



De winnaar van dit kwartaal is: **Larissa Coenen**

De NAJK-trui komt zo snel mogelijk jouw kant op.

Gefeliciteerd

ALGEMENE VOORWAARDEN De maker van de winnende foto dient een NAJK-lid te zijn. Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. De prijs is niet inwisselbaar voor geld. De maker van de foto geeft toestemming voor publicatie van de foto door NAJK en vrijwaart NAJK voor eventuele aanspraken aangaande het ingezonden materiaal.



Ook geld terug voor je duurzame stap?

Rabo MKB Duurzaamheidsbijdrage

Doe net als melkveehouder Anne de Boer. Deze agrarische ondernemer kreeg na het maken van een duurzaamheidsslag uit het speciale potje van Rabobank het maximale bedrag van € 10.000.

Al 125 jaar gelooft Rabobank in de kracht van samen. Daarom vieren we dit samen met onze klanten. Wij stellen €50 miljoen ter beschikking voor de duurzame investeringen van onze MKB klanten. Vanaf nu kun je een eenmalige bijdrage aanvragen voor een duurzame investering. Je kunt hiermee 12,5% van je investering terugvragen, tot wel € 10.000.

Check onze voorwaarden en vraag nu je voordeel aan via [rabobank.nl/mkb-duurzaamheidsbijdrage](https://www.rabobank.nl/mkb-duurzaamheidsbijdrage).